

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS
Motto: Släktforskning i tiden

ISSN-0349-4721
September 1982

Meddelande nr 11

(c)

Mycket har hänt sen sist. Vår första kurs har hållits här i Linköping. Programmen för den egna släkten - DISGEN - börjar finna sin väg ut till medlemmarna. Praktiska erfarenheter börjar vinnas vid användning av programmen. Viss vidareutveckling av dem har ägt rum under sommaren. Antalet medlemmar i vår förening har fördubblats senaste året och är nu omkring 200. Och till sist har föreningens första egna dator inköpts. Mycket sker även utanför Sverige på vårt område. I Danmark håller några av våra medlemmar på att starta en verksamhet på området. I England har i juni hållits ett seminarium i ämnet. Där ämnar man starta ett nyhetsblad, vars första nummer annonserats till i september. I USA finns en tidskrift, som kommer med 6 nr om året. Den startade redan i juli förra året. I USA finns också åtskilliga program för egna släkten framtagna, av vilka vi har fått beskrivning på två och jag har skaffat och kört programmet till det ena.

Det finns all anledning att förvänta sig en stark ökning av verksamheten inom området datorhjälp i släktforskningen de närmaste åren. Förutsättningarna finns för att datorn skall bli ett utomordentligt hjälpmedel för forskarna. Många kommer att finna att det ger en ny dimension åt deras hobby. För många kommer det att bli ett oumbärligt hjälpmedel. Ligger våra släktforskarföreningar i startgroparna? Har de upptäckt att det är något de måste engagera sig i?

Glädjande nog har 49 svar kommit på vår medlemsenkät, som sändes ut med förra numret av SFN. Varmt tack till alla som gjort sig besväret att tänka över frågorna och skriva ned sina svar. Svaren skall bli till god hjälp

vid inriktningen av det fortsatta arbetet.

Insamlingen till föreningens egen dator har gett två nya bidrag under sommaren, för vilka vi varmt tacka. Totalt har insamlingen hittills givit 1100 kr. Med hjälp av dessa pengar och tillskott från föreningskassan har vi nu inköpt föreningens första egna dator, som blev en ABC 80 grundenhet med kassetbandspelare och bildskärm. I avvaktan på föreningslokal placeras den hos vår materielförvaltare, för vilken syssla Björn Johansson t v valts. Datorn skall användas vid programutveckling och i övrigt hållas tillgänglig för medlemmarna. Insamlingen fortsätter för att vi skall kunna köpa kompletterande utrustning till datorn - i första hand flexskiveutrustning och skrivare och kanske modem samt flera datorer. Vi hoppas därför att många fler medlemmar vill komma med ett bidrag.

I frågan om organisation av svensk släktforskning har ett möte ägt rum i Alvesta den 8 maj, vilket kommenterats i Släkthistoriskt Forum nr 2 och i Ane nr 15. I Släktforskaren nr 4 tar Anders Winroth upp organisationsfrågan och tycker att en bra början till ett riksförbund skulle vara en gemensam tidskrift för de olika föreningarna. Ett nytt möte i organisationsfrågan skall hållas i Eskilstuna i början av oktober, till vilket även DIS inbjudits. Jag har tyvärr inte själv möjlighet att vara med. I inbjudan skisseras ett utkast med centrala instans samt regionala och lokala

föreningar i vilket mönster det synes svårt att passa in en förening som DIS.

Jag har haft svårt att få fram ytterligare exemplar av äldre nummer av SFN, men hoppas kunna ordna detta under hösten, så att alla som beställt skall kunna få sina exemplar.

Ur höstens program:

14-16 september. Medverkan i Medborgarskolans datadagar på biblioteket i Linköping.

9 oktober. Årsmöte i Linköping. Se särskild kallelse.

15 november är sista dagen för insändande av uppgifter om max 30 individer om man vill få en an- eller släkttavla framtagna med DISGEN. Björn Johansson tar emot uppgifterna.

20-21 november. Kurs ordnas i Stockholmsområdet (Kärntorp söder om Stockholm) i datorhjälp i släktforskningen. Väsentligen kommer DISGEN - programmen att tas upp. Inga förkunskaper krävs. Anmälan till sekr.

PO.

+ + + + +

KURSEN I LINKÖPING

Vår första kurs om hemdatorn och dess användning i släktforskning ägde rum i Linköping den 15 och 16 maj. Kursen samlade sju deltagare nämligen:

- Birgitta Andersson från Nyköping
- Lillemor Blixt från Motala
- Hans Eriksson från Solna
- Georg Simon från Köpenhamn
- Leif Mether från Åbo
- KH Molin från Hälsingfors och
- Ted Rosvall från Falköping

Första dagen stod registrering av kyrkböcker på programmet och andra dagen inmatning av uppgifter om egna slakten på kassetband. Lars och Bosse hjälpte sedan till med att köra ut antavlor åt dem som förberett sig och tagit med egna uppgifter och matat in dem.

På omstående sida visas några bilder från kursen som hölls på Medborgarskolans lokaler. Sture Bjelkåker är fotograf. På mittbilden ser man i bortre raden från vänster Georg Simon, jag (stående), KH Molin, Leif Mether och i främre raden Birgitta Andersson, Lillemor Blixt och Bosse. På undre bilden visar Bosse något för Lillemor Blixt. På övre bilden sitter vår ordf Lars vid datorn med Georg Simon som åskådare.

PO

+ + + + +

PERSON- OCH ORTSREGISTER NU I DISGEN

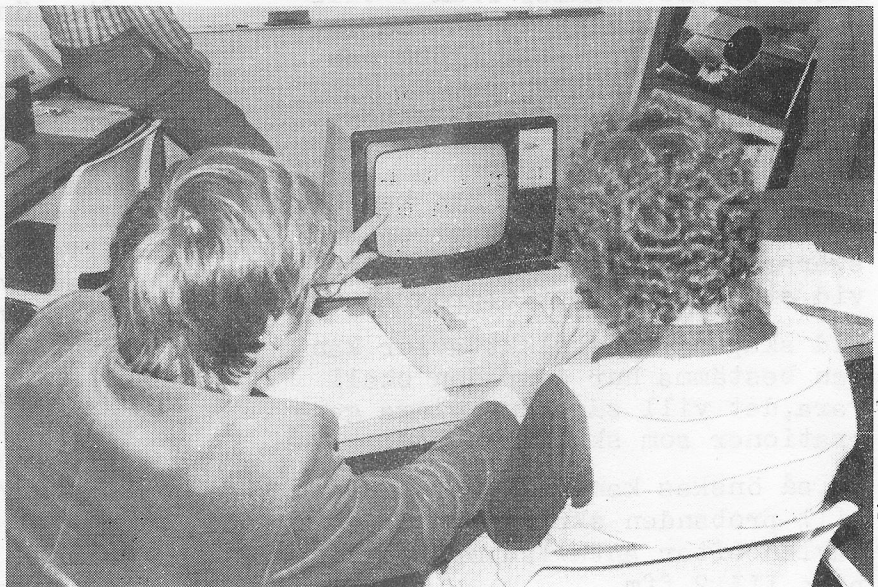
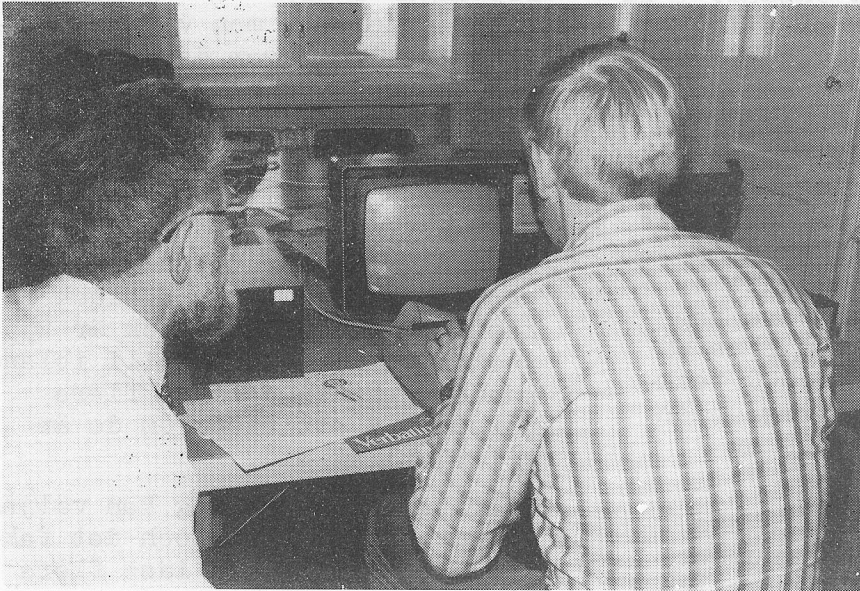
Under sommaren har en del förbättringar och nyheter införts i DISGEN, programsystemet som hjälper till att hålla reda på Din egen släkt.

Då ändringarna är omfattande har vi valt att göra en ny version av DISGEN. De som redan har köpt DISGEN eller delar därav uppmanas därför att sända in sina kassetband och får då version 2 av tidigare erhållna program utan extra kostnad. Bandet torde sändas till Lars Blomberg.

Följande har införts i version 2.

- Man kan vid utskrift välja exakt vilka notiser som skall tas med. Det sker genom att ange bokstäverna för resp notistyp. FVDC ger exempelvis född, döpt, död och begravd och inga andra notiser - förutom namnen förstås. Möjligheten är bra om man vill ha en kortfattad och överskådlig släkttavla.
- En ny typ av notis har införts, där man själv får ange vilken händelse som avses. Vanligen är ju händelsen bestämd av notistypen, F = född osv, men i den nya notistypen kan man direkt ange prästvigd, skild eller vad man kan vilja ha med.
- Om så önskas kan person- och ortsregister upprättas. När an- eller släkttavlan skrivs ut får

man en fråga om register önskas. I så fall skrivs ett underlag på filen REG. När tavlan är utskrivnen kör man det nya programmet SORTREG som sorterar en eller flera REG - filer och skapar ett personregister och ett ortsregister. Vid sorteringen används två stycken emporära skivminnesfiler. Dessa kan styras till vilken flexskiveenhet man vill. På så sätt är storleken av ett register bara begränsat till hur mycket som ryms på en flexskiva, dvs minst 70.000 tecken. SORTREG ingår i grundprogrammen och medföljer varje leverans av DISGEN.

- En ny notistyp, X, har tillfogats, där man kan ange ett individnummer. När en X-notis påträffas kommer läsning att fortsätta på det nya individnumret. Antalet rader per person är alltså inte längre begränsat till 20 utan är nu praktiskt taget obegränsat eftersom fortsättning kan ske så många gånger man önskar. De individnummer som tas i anspråk på detta sätt kan naturligtvis inte användas för "vanliga" personer.
- Ett nytt program FLOCKREG skapar en REG-fil innehållande alla personer i en eller flera flockar. Varje person får en rad omfattande efternamn, förnamn, flock- och individnummer samt födelseår och dödsår i den mån de finns angivna. Efter sortering med SORTREG och utskrift får man alltså ett totalregister över alla personer man har matat in. FLOCKREG ingår i grundprogrammen.
- Ett nytt program NUMMER skapar en lista på alla nummer från 1 till 999. Det är praktiskt att ha en sådan lista för varje flock och där stryka de nummer som är upptagna. NUMMER ingår i grundprogrammen.
- Den källangivelse som man kan ha i vissa notiser skrivs ut om man svarar ja på en inledande fråga vid start av utskriftsprogrammen.
- Vid skapandet av släkttavlor kan man bestämma hur djup den skall vara, det vill säga hur många generationer som skall tas med.
- Om så önskas kan släktrelationen till probanden skrivas ut i antavlan efter antavlenumret. Exempel: III:2 ffm.
- Anförluster i antavlor och upp-

repningar i släkttavlor kan undvikas genom att man vid bildandet av tavlan anger de personer (flock- och individnummer), som förekommer mer än en gång.

- TILLKASS, programmet som överför flockar till kassetband, packar informationen bättre än tidigare. Förut lades alltid bara en person i varje block på kassetbandet. Ett block är 255 tecken varför stort spill ibland kunde uppstå. Nu läggs flera personer i ett block om de är tillräckligt små.
- Start av sidnumrering kan väljas vid utskrift. Detta och det faktum att SORTREG kan läsa flera REG-filer medför att man kan göra en släktbok som till exempel omfattar en antavla och ett par släkttavlor med löpande sidnumrering och ett enda register till alltsammans.
- När man bildar en antavla eller en släkttavla så skrivs antalet personer i varje generation ut plus det totala antalet personer i tavlan.
- Utskriftsprogrammen är ganska känsliga för fel, vilket hänger samman med att minnet i ABC 80 är så begränsat att man måste förutsätta riktiga data för att göra programmen kortare. Därför finns nu ett program, KOLLAFK, som läser igenom alla individer i en flock och kontrollerar att data är riktiga. Felen skrivs ut på en skärm eller skrivare efter önskemål. KOLLAFK ingår i grundprogrammen.
- Utskrift av barn i antavlor kan ske om så önskas. Eftersom det är en ganska komplicerad operation så förbereds den i ett särskilt program, ANABARN, och resultatet sparas på en fil, som läses av programmet, som skriver ut antavlan. Ingår i antavleprogrammen.
- Möjlighet att framställa engelskspråkig variant av tavlorna. Utskriftsprogrammen, sex stycken, har i nya varianten försetts med engelsk text. Dessutom kan man ta hand om blandning av svensk och engelsk text i notiserna och bara skriva ut det som är på det aktuella språket. Vad som är

svenska och vad som är engelska måste förstås markeras enligt en speciell konvention. Den som bara avser att skriva sina tavlor på svenska behöver inte bry sig om detta.

Det är inte utan problem att lägga in så mycket nytt. Programkoden har blivit längre och ett par funktioner har måst tas bort som inte har använts så mycket att det motsvarar den mängd programkod som erfordrats.

- I kommentaren till en notis kunde man använda förkortningar, F -- före osv. Denna möjlighet har tagits bort.
- En nolla i datum skrevs förut ut som ?. 198110010 blev 1981 10/?. Detta har tagits bort; man får nu utskriften 1981 10/0.

Lbg.

+ + + + +

ERFARENHETER FRÅN ANVÄNDNING AV DISGEN

I samband med vidareutvecklingen av DISGEN i somras matade jag in en del av mitt eget släktforskningsmaterial. Utan att använda DISGEN på verkliga data är det svårt att avgöra hur programmen fungerar både funktions- och prestandamässigt. Här följer några synpunkter och erfarenheter.

Innan inmatningen börjar bör man göra klart för sig hur materialet skall delas upp i flockar. Till en början tog jag en flock för mina barns antavla och en flock vardera för två släktgrenar utgående från min farmorsfar och en bror till honom. Flockarna för släktgrenarna blev lagom stora, cirka 80 sektorer medan antavleflocken svällde ut. Det beror förstas på att man har relativt mycket om varje person i en antavla medan det är tvärtom i en släkttavla. Därför har antavleflocken ändrats till att innehålla endast en fjärdedel av antavlan, den del som var intressant för tillfället. De andra tre fjärdedlarna är ännu inte inmatade.

Man bör också i förväg numrera de individer som skall matas in, så att man får rätt nummer på barn, föräldrar och ingifta. Till att börja med delade jag upp nummerserien 1-999 i delar för olika grupper av

personer, men när det visade sig att det gav mer besvär än det var till nytta övergick jag till löpande numrering vartefter jag påträffade personerna.

Det inmatade materialet omfattar 530 personer och totalt har 49200 tecken lagrats på flexskiva. I genomsnitt gör detta 93 tecken per person, men variationerna är stora. En del personer är endast kända till namnet medan andra har en levnadsbeskrivning på en halv sida. Möjligheten att fortsätta en persons notiser på nytt individnummer har utnyttjats i ca 10 fall. I ett fall upptar en person fyra individnummer. Hela materialet ryms på en flexskiva och omfattar 280 sektorer.

Under inmatningen är det viktigt att komma ihåg att då och då avbryta och säkerhetskopiera den flock man håller på med antingen till en annan flexskiva eller till band. Det händer nämligen då och då att man får ett hårdvarufel på flexskivan (checksummefel osv). Om felet kvarstår efter 3-4 försök återstår inget annat än att formatera om skivan och kopiera över från säkerhetskopien. Om det då var länge sedan man gjorde en säkerhetskopiering får man mycket dubbelarbete med inmatning av det förlorade materialet och ingenting är väl så tröstlöst som det.

Vanligen anges hos fadern och modern vilka barn de har och hos barnen deras mor och far. Inskränkningar i detta kan förstås göras om en viss relation aldrig kommer att utnyttjas. I en släkttavla t e så kommer de flesta personer aldrig att ingå i någon antavla. Att här ange mor och far är därför överflödigt. På liknande sätt kan man utelämnarna barnen för de personer som bara skall ingå i en antavla och då förstås under förutsättning att man inte vill ha barnen utskrivna.

Ett giftermål anges också hos båda kontrahenterna. Om man vill kan man ange giftermålet fullständigt hos den ene och hos den andre bara ange flock och individnummer.

Att så pass många relationer måste matas in är en följd av en grundläggande konstruktionsprincip hos DISGEN, nämligen att varje individ skall lagras och behandlas separat. Andra metoder, t e att lagra familjevis, ger ännu mer dubbellagring av uppgifter.

När det gäller storleken på flockfilerna bör man tänka på följande. När de skapas anges minsta möjliga storlek, 12 sektorer. Vartefter data läggs in ökar filens storlek automatiskt. Om man tar bort personer ur flocken eller om man rättar vilket innebär att man raderar och skriver in dem på nytt måste man då och då packa flockfilen så att ej utnyttjat utrymme inuti filen kan samlas till slutet och där återanvändas. En packning minskar inte flockfilens storlek i antal sektorer på skivan. Enda sättet att minska storleken är kopiering till band, nyskapande av flockfilen och återläsning från band. Vid skrivning av person till flockfilen syns under ett kort ögonblick den sektor man för tillfället skriver på. Håll ett öga på det och packa när så behövs.

När allt är inmatat kör man först programmet KOLLAFK, som kontrollerar datum och andra saker som om de är felaktiga skulle förorsaka stopp i utskriftsprogrammen. Eventuella fel rättas.

Därefter bör man ta ut en utskrift med LISTAFK. Detta program skriver ut alla uppgifter om alla personer i en flock. Det är bra att ha för att leta upp och korrigera eventuella kvarstående felaktigheter.

För att lättare återfinna en viss person kan man antingen göra ett personregister till det som skrevs ut med LISTAFK eller, kanske bättre köra FLOCKREG och därefter SORTREG och få en alfabetisk lista över personerna med deras flock och individnummer samt födelse- och dödsår. Flera flockar kan göras samman till ett enda register.

Flera olika tavlor har framställts. Härvid har sidnumreringen gjorts löpande över dem alla så att de kan bilda en släktbok. Först kommer antavlan. Den omfattar 91 personer i 13 generationer. Den är såpass gles eftersom den utgår från en proband född cirka 1870. Första delen av fram-

ställningen av antavlan, ANOR1A, tog 7 minuter och den andra, ANOR2A, med utskrift 15 minuter. Antavlan omfattar 8 sidor.

Härefter följer en "kort" släktavla omfattande 2 generationer utgående från nämnda probands farfar. Avsikten är att man skall kunna se vilka andra personer som har hela eller delar av antavlan gemensam med probanden och även som en orientering till de efterföljande släkttavlorna. Endast namn samt födelse- och dödsdata har tagits med i denna. Omfattar 2 sidor.

Som tredje del i släktboken ligger en släkttavla utgående från probandens fader. Den innehåller 209 personer i 6 generationer. Det första programmet SLÄKT1A tog 9 minuter och det andra med utskrift, SLÄKT2B, 22 minuter. Omfattar 10 sidor.

Den fjärde delen är en släktavla för en farbror till probanden. Den upptar 5 sidor och omfattar 83 personer.

Till sist ligger personregister om 9 sidor och ortregister 3 sidor. Registret är löpande över alla de fyra tavlorna.

Den totala framställningstiden för släktboken, bortsett från inmatning kan anges till under 2 timmar. Under den tiden kan ABC 80 stå och arbeta långa stunder för sig själv utan övervakning.

Kapacitetsmässigt finns två begränsningar. Den ena är mellanfilen som måste rymmas på en flexskiva. Här har utnyttjats endast 30 sektorer varför cirka 8 gånger större tavlor skulle kunna framställas innan man slår i taket där. Den andra är sorteringen av registret. Där gick det åt knappt 100 sektorer. En släktbok som är 3 gånger större än den ovan beskrivna kan alltså åstadkommas om man kräver ett register till den. Vill man komma längre i kapacitet får man använda flexskivor med större utrymme (dubbel packningstäthet).

Lbg.

+ + + + + + + + +

DANSK DATORKURS FÖR SLÄKTFORSKARE

Från Erik Jankjaer har jag fått följande annons om en datorkurs för släktforskare i Danmark. I början av september hade han redan fått in 11 anmälningar till kursen.

SLÆGTSFORSKNING PÅ DATAMAT

Slægtsforskning på EDB? Det lyder tiltraekkende og afskraekkende på engang. Hvordan man end ser på det, vil slægtsforskeren i alle tilfælde have stor nytte af de tekniske muligheder, datamater giver. Og med de stadig faldende priser for hjemmekomputere og de stadig flere kurser der oprettes for at lære menigmanden de grundlæggende principper for benyttelsen af dette nye hjælpemiddel, vil også slægtsforskningen gå in i en ny æra.

Det er i slægtsforskningen især registre, lagring af oplysninger og sortering der vil være opgaver, der med fordel kan udfores på computer - uden at det går ud over forskerglæden ved at gå på arkiver og finde ny aner. Tvaertimod, oplysningerne vil bare altid være i orden og på rette plads - forudsat naturligvis at de er indtastet og lagret i maskinlæsbar stand.

En lille gruppe interesserede er gået igång med at undersøge mulighederne for at starte en studiekreds omkring udnyttelsesmulighederne for datamater i slægtsforskning. Vi agter at starte et kursus i

EDB-benyttelse for slægtsforskere omkring 1. oktober og søger kontakt med interesserede. Kurset vil omfatte 69 lektioner, fordelt over 23 uger a 3 undervisningstimer pr gang. Det vil koste 375 kr for hele kurset inc. benyttelse af EDB apparatur - for pensionister 40 kr. Kurset vil blive afholdt i Gentofte enten lørdag (formiddag eller eftermiddag) eller søndag form.

Foruden at søge deltagere til dette kursus, ønsker vi også at komme i kontakt med interesserede der er i besiddelse af en hjemmecomputer eller har adgang dertil, til fælles løsning af arbejdsopgaver, såsom udarbejdelse af programmer indsamling af også søge samarbejde til fælles gavn med den i Sverige aktive slægts-

forskergruppe -DIS- Datoer i Slægtsforskning - for et skandinavisk samarbejde.

Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Niels Jankjaer,
Sonderengen 133
2860 Søborg
tel: (01) 676962.

Med venlig hilsen
Slægtsforskning på Datamat.

Från DIS sida välkomnar vi naturligtvis ett skandinaviskt samarbete. Ett möte har redan ägt rum med våra danska vänner i Åsljunga då från Danmark Niels Jankjaer, Georg Simon, Klaus Steen og Georg Agerby ställde upp.

PO.

+ + + + + + + +

Från en av våra medlemmar som lagt upp sina släktuppgifter på en hemdator och har utvecklat alla sina program själv har jag fått följande artikel:

GENEALOGI OCH HEMDATOR

När man sysslat med släktforskning i en något vidare bemärkelse under ett antal år, så märker man att det blir svårare och svårare att manuellt aktuellhålla någon form av katalogsystem över framforskade uppgifter och tillhörande väldefinierade informationskällor.

Förr eller senare börjar man att drömma om en hemdator.

Därmed är inte sagt, att ett förverkligande av drömmen kommer att resultera i att man omedelbart får den hjälpreda, som man optimistiskt sett framför sig i sin dröm. Det kan mycket väl hända, att drömmen blir en mardröm, såvida man inte köper en för den specifika hemdatorn färdigutvecklad programvara för släktforskning - och nöjer sig med att bli en "knappoman".

Siktat man däremot på att utveckla sin egen programvara, som helt tar

vara på den specifika hemdatorns prestanda och samtidigt möter ens eget behov av arkivering och katalogisering av data, då kan det garanterat ge många timmar av problemlösning och kanske ett antal sömnlösa nattimmar. Därmed är inte sagt att detta är en vansinnig väg att gå för en nybörjare på programmering, snarare tvärtom. Man känner en oerhörd tillfredsställelse när man efter många besvärligheter har lyckats lösa programmeringsuppgiften och får datorpresentationen precis som man vill ha den. Precis som inom släktforskningen där man ju inte kan skylla på någon, om man inte lyckas att finna den uppgift som man föresatt sig att söka reda på, så får man vid programmeringsarbete även ett betyg på sin fantasi, uppslagsrikedom och logiska förmåga, som kan vara nog så stimulerande för den som inte är en universitetsutbildad matematiker.

Nåväl, artikelförfattaren har arbetat med en hemdator sedan juni 1980 och ovanstående inledning får spegla något av den vända och det bristande kunnande som kändes besvärande under första året.

Vid det fortsatta arbetet, sedan man passerat inlärnings- och lekstadiet, som är nog så nödvändigt, så kommer man in i en fas, som jag skulle vilja kalla definitionsfasen. Med den menar jag den tidsperiod, då man kommit till klarhet över att man måste definiera för sig själv vad man egentligen vill använda sin hemdator till.

Definitionsfasen får nog anses som den viktigaste perioden innan programmering och dataregistrering kan påbörjas. Bevare mig från den dag då hundratals timmar lagts ned på dataregistrering, och man plötsligt finner, att programmen inte medger att man kan lagra en nytillkommen icke förutsedd uppgift och man står inför valet att skriva om programmen och starta dataregistreringen från början igen - eller låta det bero, och sedan ha denna brist som ett irritationsmoment för all framtid.

Därför kan det vara lämpligt att tänka igenom följande punkter:

- Vilka uppgifter (data) vill jag registrera (lagra)
- Vilken lagringsform vill jag använda - sekventiella filer eller direktfiler.

- Hur vill jag göra filuppdelningen - allt på en fil eller flera småfiler.
- Skall jag ha modulprogram med tillhörande småfiler för data.
- Ger moduler mig den möjlighet som kan behövas vid utökning.
- Hur vill jag göra datapresentationen - skärm och/eller printer.
- Vilken typ av datapresentation vill jag ha - stamträd, historik etc.
- Vilket "språk" skall jag skriva programmen i - högnivå- eller maskinspråk.
- Vilket språk är lättast att använda vid samarbete med andra medlemmar
- Vid programmeringen, använd inte kommandon som är unika för fabrikkatet.
- Skriv programmen så att de går lätt att ändra vid ett eventuellt datorbyte.
- Finns det publicerade genealogiska program som kan nyttjas eller ge idéer.
- Svenska "Basic Handboken" av D Lien är ett bra (och dyrt) hjälpmedel.

För egen del har jag testat många varianter av angreppsmetodik. Slutligen fastnade jag för ett menystyrt modulsystem med sekventiell filhantering.

Grundidén till programmeringen hämtade jag från en artikel i Interface Age från november 1980, författad av Jim Schreier.

Jag startade med att knappa in och anpassa denna programsvit till min Basic, vilket inte stötte på några större problem. Därefter provkörde jag programmen och kartlade i vilken utsträckning de fyllde mina behov och krav. Det visade sig snart att den publicerade programsviten var en utmärkt stomme att bygga vidare på.

Nästa etapp blev därför att översätta "printsatserna" till svenska och göra en terminal/skränpassad layout så att min personliga smak blev tillgodosedd. Omnumrering av

programmen med 50 mellan varje programrad medgav enkel komplettering av programmen med mina speciella önskemål.

Eftersom programsviten innehöll ett antal grundprogram, så blev det mycket lätt att göra varianter på de "anpassade" grundprogrammen. Alla färdiga program är lagrade i kompilerad form, för att de skall kunna läsas in så snabbt som möjligt efter ett menyval. Varje programmodul har en storlek som varierar mellan 1 och 3 kBytes med undantag för menyprogrammet och ett av korrigeringsprogrammen, som har dubbel-funktion, vilka vardera tar 8 kByte.

De grundprogram jag arbetar med är följande:

- . Initiering av datafil för anfäder
- . Nylagring av data för anfäder
- . Korrigering av data för anfäder
- . Listning på skärm av registrerade anfäder.
- . Listning på printer av registrerade anfäder.
- . Initiering av datafil för vigslar
- . Nylagring av data för vigslar
- . Korrigering av data för vigslar
- . Listning på skärm av registrerade vigslar.
- . Listning på printer av registrerade vigslar
- . Initiering av data för barn
- . Nylagring av data för barn
- . Korrigering av data för barn
- . Listning på skärm av registrerade barn
- . Listning på printer av registrerade barn
- . Initiering av datafil för faddrar
- . Nyregistrering av data för faddrar
- . Korrigering av data för faddrar
- . Listning på skärm av registrerade faddrar
- . Listning på printer av registrerade faddrar
- . Registrering och korrigering av historik.
- . Listning av alla data för en familj på skärm

- . Listning av alla data för en familj på printer.

I och med att det finns separata sekventiella filer för Anfäder, Vigsel, Barn, Faddrar, Historik så är det mycket enkelt att både ändra/komplettera data och hämta data till vilken programpresentation man nu kan önska göra.

Varje individ i anfaderfilen har givits ett "ana-nummer", där första individen i första generationen får ananummer 1. Denna individs moder får ananummer 4 och individens fader ananummer 3. Från andra generationen gäller att individens moder får individens ananummer $x \cdot 2$ och individens fader får moderns ananummer - 1, vilket tillämpas generation efter generation.

Av praktiska skäl har jag lagt fem generationer på en diskett. Orsaken till detta är att det inte skall bli för långa väntetider vid den sekventiella filhanteringen. Detta betyder att man inklusive disketten med programmen får 17 disketter för att täcka upp till generation 12 med 4096 anor med alla vigslar, barn inom olika äktenskap och alla dopfaddrar jämte eventuella kåserande historietexter.

Jag har erbjudit DIS, att om intresse finns bland medlemmarna, på ett eller annat sätt göra mina program tillgängliga som programutskrifter med nödvändiga kommentarer. Formen för detta har inte fastlagts ännu. Programmen, som är skrivna i Microsofts MBASIC är mycket lätta att anpassa till de flesta datorer. Du som är intresserad, hör av dig till PO.

/Erress

Ja vad säger medlemmarna? Hör av Er.

PO.

* * * * *

MORMONREGISTREN

1981 års upplaga av mormonfichen finns nu tillgängliga i USA. Vår förening har beställt en omgång. I den nya upplagan finns följande antal fiche. Inom parentes anges antalet i 1978 års upplaga.

Finland	338	(172)
Sverige	117	(66)
Danmark	83	(33)
Norge	66	(21)
Island	4	(1)

Det bör påpekas att fichen innehåller uppgifter ur svenska födelse- och vigselböcker jämte en del ytterligare material som enskilda mormoner samlat in. Fichen innehåller inga uppgifter om svenskar i Amerika.

Tidigare erbjudande att sända in frågor till mig om sökta personer finns med på fichen står kvar. Ange vilka län jag skall söka i. Svar erhålls så fort möjligt om kuvert med full frankering medsänds. 1981 års upplaga förväntas hit tidigast vid årsskiftet.

PO

+ + + + +

GENEALOGISK DEMOGRAFI

År 1979 i april hölls ett möte i San Francisco över rubricerat ämne. 16 föredrag hölls, vilka samlats i en bok "Genealogical Demography" som gavs ut på förlaget Academic Press, New York 1980. Som författare står Bennet Dyke och Warren T Morill. Enligt bibliotekens dataregister finns boken här i Sverige endast på Kungliga Biblioteket samt Universitetsbiblioteket i Uppsala.

Föredragshållarna har bl a det gemensamt att man i sina studier hämtar data ur födelse-, vigsel- och döduppgifter samt folkräkningar och sammanför uppgifterna ur dessa för enskilda individer. Sedan tar man fram släktförhållanden mellan individerna, man säger att man "länkar" individerna till varandra. Efter länkningen kan bl a an- och släkttavlor upprättas. Detta grundmaterial används sedan i studier, som kan gälla sjukdomar, flyttningar, hur man gifter sig etc.

Studierna omfattar ofta större befolkningsgrupper t e invånarna i en stad, på

en ö etc. Öar är man ofta intresserad av, då de ger en naturlig avgränsning. Att ta fram släktskapsförhållanden för en större grupp människor innebär ett omfattande arbete. Man försöker därför underlätta arbetet genom att införa lämpliga hjälpmedel. Datorn är ett sådant. Helst skulle man vilja mata in alla uppgifter om de människor i den grupp man studerar och få ut deras släktskapsförhållanden utan några manuella ingrepp med beslutfattning. Men detta stöter på stora svårigheter. Bara varierande stavning av en individs namn i olika källor kan vålla svårigheter. Därför krävs vanligen ett manuellt förarbete på materialet, så att varje individ blir entydigt definierad; han/hon ges vanligen ett individnummer. Sedan kan önskade framtagningar av an- och släkttavlor eller vad man vill ha fram göras i datorn. Datorn kan också användas vid denna identifiering. Alla uppgifter ur t e födelse-, vigsel- och dödlängder lagras då i datorn och tas fram och presenteras för en beslutsfattare som på vanligt släktforskarvis identifierar varje person och konstaterar släktskapsförhållanden. Han "länkar" uppgifterna. Gjorda identifieringar matas sedan in som tilläggsuppgifter i datorn.

I flera av föredragen tas problem i anslutning till ovanstående upp. I ett föredrag "En halvautomatisk väg till genealogisk rekonstruktion med användning av små listor med födelse-, vigsel- och döduppgifter" har datorn använts för att underlätta identifieringen av individerna och länkningen. Tillvägagångssättet har använts vid en studie av sjukdomar på ön Guam i Stilla Havet. Materialet omfattade 11000 uppgifter ur födelse-, vigsel- och dödlängder, vilket gav 7800 individer och 2000 familjer. Relativt utförligt beskrivs hur man gått tillväga vid identifieringen och länkningen.

I ett föredrag "Kin-programmet" redovisas en serie program för stordator (IBM 370-90) med vilka man kan ta fram an- och släkt-

tavlor, befolkningspyramider mm. För detta utgår man från folkräkningsuppgifter och gör manuellt en identifiering av alla personer innan uppgifterna matas in i datorn. Var och en tilldelas därvid en kod bestående av fyra tecken.

För att komma vidare mot en mer automatiserad identifiering och länkning är kunskap om olika namns förekomst väsentlig. I ett föredrag "Varifrån kommer Du Romeo" diskuteras hur sådan kunskap kan användas. En genomgång av 56000 namn (förnamn) i dödlister redovisas, varvid man bl a konstaterar att antingen är ett namn vanligt och det är väldigt många som bär namnet eller är det ovanligt med endast några få bärare. Man ser också hur de populäraste namnen varierar med tiden (1890-1950) genom att se på 15 i topp-listor. Arbetet är föranlett av en studie av sjukdomar i en amerikansk gränsstad till Mexiko - Laredo kallad.

Det kan vara intressant för en släktforskare att se hur de genealogiska demograferna arbetar - kanske kan det ge någon idé till den egna släktforskningen. Här har jag endast berört tre av de 16 föredragen, men även de övriga har åtskilligt av intresse. Ett av dem berör fö Åland (Population and society in Åland, Finland 1760-1880 av Peter L Workman och Eric J Devor).

PO

+ + + + +

AMERIKANSK TIDSKRIFT OM SLÄKTFORSKNING OCH DATORER

I förra numret nämndes att en amerikansk tidskrift för släktforskning och datorer kallad "Genealogical Computing" startades i juli 1981. Vår förening prenumererar nu på den och har fått nr 5 (febr 1982), nr 6 (maj 1982) och nr 7 (juli 1982).

Februarinumret innehåller artiklar och notiser samt tre korta datorprogram och sex sidor annonser. Man får reda på att en årlig genealogikonferens bl a kommer att ha ett föredrag om "Datorer och genealogi" på programmet. En läsare skriver och frågar hur hon skall lägga upp datorbehandlingen av alla sina under 12 år insamlade uppgifter om personer med

efternamnet Adams. Uppgifterna finns på kort - 65000 st. Hon vill kunna göra ett register till samtliga Adams och kunna söka t e alla Henry Adams födda 1699 i Maryland, alla med förnamnet Abraham som bott i North Carolina eller alla med namnet Charles, som dött före år 1800. Hon vill också kunna sända utdrag till vänner hon korresponderar med. Hon får svar av redaktören - Paul Andereck - som bl a säger att hemdatorerna ännu är för små för att klara sorteringen av hela materialet på en gång. Däremot går det att dela upp materialet i grupper och sortera varje sådan för sig. Paul Andereck påpekar också att det tar rätt lång tid att mata in ett så stort material. En läsare drar upp brister i befintliga släktforskningsprogram och får kommentarer från redaktören. En läsare diskuterar vilka uppgifter som bör vara med för en person i ett program för släktforskning. Hon anser att personen och inte familjen måste vara den grundläggande (minsta) enhet man arbetar med. För personen bör följande uppgifter finnas:

- Hela namnet (flicknamnet för en kvinna)
- Kön
- Tid och plats för födelse
- Referens till far och mor
- Tid och plats för giftermål
- Referens till make/maka
- Tid och plats för död
- Referens till varje barn
- Adress för levande personer
- Anmärkningar
- Nummer på personen.

I ytterligare ett inlägg presenteras i 19 punkter - många med underpunkter - vad ett godtagbart genealogiskt programsystem skall innehålla. Referat lämnas vidare från ett föredrag om "On getting involved with computers" som hållits av Miss Esther A Andersson. I en artikel berättar Dick Pence om hur han efter att ha försökt med ett databasprogram gått över till att använda ett ordbehandlingsprogram för sin släktforskning som gäller personer med släktnamnet Pence. I övrigt finns en artikel om numreringssystem, tre sidor om ett släktforskningsprogram och en kort notis om en person som använder ett databasprogram (för Apple II) för sin släktforskning. Av datorprogrammen som publiceras är två gjorda för hemdatorn TRS 80

Det ena gäller Soundex-koden (används i register till amerikanska folkräkningar) och det andra födelsedagsberäkning. För Apple II plus redovisas ett antavleprogram.

Maj-numret innehåller huvudsakligen en redovisning av en enkät. Av tidskriftens 800 abonnenter har 125 svarat. Svarsprocenten anges till 26 % - antalet abonnenter var inte så stort när enkäten sändes ut och de som är institutioner har inte medräknats. De populäraste datorerna är TRS 80 och Apple. Av 123 redovisade datorer är 23 Apple II och 30 TRS 80 modell I. Den vanligaste skrivaren är Epson MX 80. En slutsats som dras är att våra släktforskarföreningar inte kan ignorera den framväxande datorverksamheten bland sina medlemmar. Om vi inte vill kasta bort det kraftfullaste verktyg för forskning, dahantering och dataspridning som vi får uppleva i vår livstid måste vi rikta in våra föreningar på datorverksamhet.

Juli-numret tar bl a upp frågan om vilka uppgifter en genealogisk databas skall innehålla - läsarnas åsikter efterfrågas. Fyra nya genealogiska program presenteras. Ett datorprogram för Apple II visas listat. Det gäller beräkning av åldersuppgifter. Härutöver finns en artikel om hemdatorn och släktföreningar samt anmäls att tidskriftens egna telefonanslutna databas i fortsättningen endast kommer att kunna nås av tidskriftens abonnenter - "password" införs.

PO

* * * * *

AMERIKANSKT SLÄKTFORSKNINGSPROGRAM FÖR APPLE II.

Den amerikanska firman Quinsept har tagit fram ett programpaket för släktforskning kallat "Lineages".

Programpaketet omfattar följande program, vilka kan väljas från en meny:

- Edit
- Output
- Search
- Text

Edit ger inmatnings- och rättningsmöjlighet.

Programmet "Output" ger sammanställningar på bildskärmen och tar fram och skriver ut an- eller släkttavlor.

Med programmet "Search" kan man söka på olika sätt i materialet, t e alla personer födda i Omaha, alla personer som är lärare, alla som har samma födelsedag, alla som levde vid en viss tidpunkt eller som hade ett visst antal barn.

Programmet "Text" ger möjlighet att lagra godtycklig text, som kan nås genom namn eller nummer.

Programpaketet är gjort för en Appl II med 48 kbyte minne och två diskettenheter samt skrivare. Det går även att köra med en diskettenhet.

Vid inmatningen med Edit matar man först in namnen på de personer som skall vara med i en särskild namnfil. Sedan matas övriga uppgifter om varje person in i en familjefil.

Vid inmatningen till namnfilen får man först frågan efternamn vid födelsen, sedan frågan förnamn och till sist frågan efternamn efter giftermål. Det senare för gifta kvinnor.

I familjefilen matas för person i namnfilen in

- födelse- och döduppgifter
- antal giftermål
- vem han/hon gift sig med och när
- antal barn och barnens namn
- fader och moder samt
- yrke.

Finns namnen förut i namnfilen anges vid inmatningen i familjefilen det nummer de fått i namnfilen. Finns de inte med i namnfilen matas de in med namn. Det senare kan vara fördelaktigt om man inte genast vill skapa en tabell i familjefilen för en person.

Med "Output" - programmet kan man välja mellan att visa delar av namnlistan eller familjetabeller på skärmen eller skriva ut motsvarande på papper. Man kan också skriva ut en alfabetiskt ordnad namnlista - vilket kan ta lång tid - eller skriva ut an- eller släkttavlor. Antavlorna kan skrivas ut antingen i listform eller i konventionell form. De kan inte fås på skärmen. Vid utskriften kan man välja om man vill

ha med enbart namnen eller alla personuppgifterna.

Programbeskrivningen omfattar 77 sidor.

Jag har skaffat detta programpaket och prövat att mata in uppgifter med Edit-programmet och att skriva ut en släkttavla, vilket gått bra. Eftersom jag haft svårt få tillgång till en Apple II har jag ännu inte kunnat få så mycket erfarenheter av programmen.

Programpaketet finns omnämnt i Genealogical Computing nr 5, mars 1982 s 15 med dels en intervju med Steve och Pat Vorenberg som står bakom programmen och dels en "user review" jämte exempel på utskrifter.

PO

* * * * *

AMERIKANSKT SLÄKTFORSKNINGSPROGRAM FÖR CPM - MASKINER

Den amerikanska firman Commssoft har tagit fram ett programpaket för släktforskning avsett för datorer försedda med CP/M (Control program for microprocessors). Jag har skaffat en programbeskrivning till dessa program för att närmare se vad de omfattar.

Programpaketet, som kallas Roots M, omfattar följande 7 program, som kan väljas från en meny:

- Edit
- List
- Family
- Trace
- Relationship
- Anniversary
- Print

Edit är inmatnings- och rättningsprogrammet. Med dess hjälp kan man mata in individens namn, kön, föräldrar samt tid och plats för födelse, vigsel och död och sedan vid behov rätta i uppgifterna. Uppgifter om upp till 4 makar kan matas in. Allt placeras i en basfil.

List är ett program för att se på de inmatade individernas uppgifter och välja ut de som skall användas i andra program. Det ger möjlighet att "bläddra" i basfilens uppgifter.

Family är ett program som ger familje-

tabeller.

Med "Trace" tar man fram antavlor.

Med "Relationship" tar man fram släktskapet mellan två utpekade individer.

Med "Anniversary" tar man fram alla födelser, vigslar och dödsfall på en viss dag.

Med "Print" skrivs antavlor och familjetabeller ut.

I en särskild F-tabell (fetch-table) underst på skärmen kan man lägga in upp till 10 namn, som ligger kvar när man går över från ett program till ett annat.

Programpaketet är gjort för att kunna lagra så många individer som möjligt. Med ett internminne på 32 kbyte och lika stort skivutrymme kan uppgifter om ca 500 personer lagras. Med 64 kbyte internminne och ett skivutrymme på 96 kbyte kan ca 1600 personer lagras.

Vid inmatning av nya individer matas de in med namn. Vid införande av föräldrar för inmatad person tas dessa ur F-tabellen nederst på skärmen och anges med F-numret. Detta gör det fördelaktigt att börja med de äldsta individerna som skall matas in.

Programpaketet är gjort för antavleframställning och icke släkttavleframställning. Detta har gjort att man valt att enbart införa en hänvisning till föräldrar i varje inmatad persons uppgifter. Varje barn blir en person som får inmatas separat, likaledes med en hänvisning till dess föräldrar.

För att spara utrymme lagras namn som förekommer flera gånger bara på en plats. Detta är av särskilt värde om många har samma namn.

I "Family"-programmet sammanförs alla uppgifter som finns i basfilen om en viss familj. Här tas således även barnen med. Den person vars familj skall tas fram måste finnas i F-tabellen nederst. I tabellen anges på första raden angiven person, på nästa hans/hennes make/maka och på följande rader barnen. Till vänster om varje namn ges symboler

som t e för barnen anger om de gift sig och fått barn. Genom att placera en pekare på t e ett av barnen kan man gå vidare och få barnets familjetabell. På motsvarande sätt kan man gå bakåt i generationerna genom att ställa pekaren på familjefadern. Varje familj kan ha upp till 23 medlemmar.

I programmet "Trace" ritas skelettet till en antavla upp med upp till 6 generationer. Probanden måste finnas i F-tabellen nederst. Genom att placera pekaren på rutan för en person får man fram namn och födelseuppgifter för denne. Man kan också få en ny antavla med denne person som ny proband. Både en man och en kvinna kan vara proband.

Med "Print"-programmet kan en konventionell antavla med upp till i alla fall 5 generationer skrivas ut eller familjetabeller. I antavlorna skrivs ut född, gift och död.

Med programmet "Relationship" lämnas uppgift om släktskap för utpekade personer, som t e brother, niece, 1st cousin, 2nd cousin eller 2nd cousin once removed. Gemensamma förfäder anges också.

All text i programmen är givetvis på engelska liksom programbeskrivningen, som omfattar 98 sidor, varav mer än 30 sidor ger en allmän översikt över hur man släktforskar.

Jag har icke haft tillfälle att köra programmen.

Programpaketet finns omnämnt i tidskriften Microcomputing februari 1982 s 184-186.

PO

* * * * *

En finländska har använt ett standardprogram till den dator hon disponerar för att göra en antavla och ta fram register till denna mm. Hon berättar därom följande:

STANDARDPROGRAM FÖR ANTAVLA
av Annika Nyström

Då jag samlat ihop uppgifter om mina barns anor omfattande över 1000 personer fick jag tillgång till en minidator (WANG) med tillhörande programpaket SURVO-76. Detta är ett kombiner-

at paket för statistisk analys och ordbehandling utvecklat vid Helsingfors Universitets statistiska institution av professor Seppo Mustonen. SURVO-76 fordrar inga som helst förkunskaper i databehandling.

Varje ana upptar en "rad" bestående av 123 tecken indelat i fixa fält för olika data: nummer (löpande enligt mormonkyrkans princip), namn, födelse-/döds-/vigseldatum och ort, yrke el. dyl. Hade jag reserverat flera rader per ana, skulle jag inte ha kunnat utnyttja SURVO-76:s olika numeriska och alfabetiska sorteringsmöjligheter. Anornas antal kan däremot vara "oändligt". Upplagringen sker på diskett. Inmatningen underlättas av de många ordbehandlingsfinesser som SURVO-76 innehåller.

Nyttan av besväret att mata in uppgifterna på datorn är olika listor på anorna. I dessa skrivs raderna (=anorna) ut under varandra på lig-gande A4. Tomma rader kan godtyckligt sättas in (t e mellan generationer) och rubrikerna kan väljas fritt.

En alfabetisk förteckning är fantastisk att ha med sig på arkiv, bibliotek, möten o. dyl. Dyker det upp ett namn, som verkar bekant, kollar jag med denna och hittar jag personen ifråga får jag hennes/hans nummer och kan passa in henne/honom i sitt rätta sammanhang i den numeriska förteckningen som i själva verket är mina barns antavla. Listor sorterade enligt födelse- eller dödsdatum är igen användbara vid kontroll med kyrkoböckerna. Förteckningar över en viss anas anor är trevliga att dela ut åt släktingar, som inte är intresserade av de övriga anorna. Numreringen förblir dock mina barns.

SURVO-76 erbjuder även olika möjligheter till matematisk behandling av det numeriska materialet. Jag har t e gjort upp histogram över levnadsåldern (antal anor i olika åldersklasser), punktdiagram över levnadsåldern (y-axeln) och födelseåret (x-axeln), statistiska data över levnadsåldern (medeltal, standardavvikelse, minimi, maximi). Största nyttan av

detta har varit att avslöja inmatningsfel.

Jag hoppas denna beskrivning utgör ett exempel på hur ett programpaket kan utnyttjas för släktforskningsändamål trots att avsikten med det har varit något helt annat.

+ + + + + + + + + +

Annika Nyström visade exempel på sina utskrifter vid den nordiska släktforskningskonferensen i Åsljunga. Hon berättade bl a att hon kommit på nya sätt att utnyttja programpaketet under konferensen, vilka hon skulle hem och prova.

SLÄKTFORSKARKONFERENSEN I ÅSLJUNGA

Den nordiska släktforskar-konferensen i Åsljunga ägde rum 10-12 september. Antalet deltagare var 77 med 27 från Sverige, 10 från Norge, 21 från Danmark och 19 från Finland.

För varje land gick man dels igenom förenings- och arkivorganisationen och dels det släkthistoriska källmaterialet. Sista dagen belystes med korta föredrag skandinaviska släktrationer. Varje land disponerade ett rum för en utställning av publikationer mm.

Konferensen öppnades av GF ordförande Erik Thorell. Finn Andersen från Danmark ledde sedan konferensen. Från Sverige var Erik Thorell och Thord Bylund föredragande, från Norge Erik Wassberg, Stig Saegrov, Else Marie Holm och Reidun Groll Borchgrevink, från Danmark Hans Worsøe, Georg Simon, Sven Erik Sørensen och Björn Fabricius samt från Finland Erkki Hase, Max Engman och Margareta Damsten.

Släktforskarföreningar

I Sverige finns i dag ett 40-tal släktforskarföreningar. Äldst är GF, som fyller 50 år nästa år och har 4600 medlemmar. I Danmark finns två riksföreningar. Den äldsta grundades redan 1879 och har inte mindre än tre föregångare. Föreningen heter Samfundet för dansk genealogi och personalhistoria och har ca 900 medlemmar. Sedan 1957 har tillkommit en rad lokala släkthistoriska föreningar i Danmark;

antalet är idag 21. Dessa bildade 1981 en sammanslutning för att tillvarata de släkthistoriska föreningarnas intresse - den andra riksföreningen. Den har idag ca 1500 medlemmar. De släkthistoriska föreningarna ordnar bl a turer till arkiven samt veckoslutskurser. De knyter ofta an till lokalhistoriska arkiv varav det idag finns över 300 i Danmark. Dessa börjar nu få kopior av statsarkivens material.

I Norge finns idag en riksomfattande släktforskarförening med 1300 medlemmar, varav dock hälften i USA. Den har sitt ursprung i den danska släktforskarföreningen, med vilken man från början hade gemensam tidskrift. Den norska föreningen tillkom 1927. Den samarbetar med Nordmansförbundet, en norsk-amerikansk organisation, i bl a forskargrupper som bl a har till uppgift att besvara släktforskarbrev till arkiven. Lokala föreningar finns också såsom Bergens historiska förening.

I Finland finns en riksförening, Genealogiska samfundet - grundat 1917 - samt ett antal lokala forskarföreningar. Härtill kommer ett 100-tal släktföreningar. Riksföreningen och de lokala föreningarna står helt fria från varandra. Man arbetar bl a med årliga släktforskar dagar på olika platser i landet.

I alla fyra länderna ges ut släktforskarförteckningar. I Danmark kallas den "hvem forsker hvad". En ny finländsk forskarförteckning skulle bli klar i vinter.

Släktforskningens förutsättningar

Förutsättningarna för släktforskningen i de olika länderna präglas av ländernas politiska utveckling och den förvaltning de haft. I Danmark och Norge saknas husförhörslängder, vilket betyder att folkräkningshandlingarna får ett helt annat intresse än i Sverige och Finland där husförhörslängder finns.

I Danmark skiljer man på kongeriget Danmark och Sönderjylland. För det senare gäller speciella förhållanden. Slesvig Holstein är ett kapitel för sig. Storgodsen har spelat en stor roll. En del folkräkningar och militära rullor är upprättade med godsen som grund.

I Norge saknas adel. I stället har man haft storbönder. Av geografiska skäl är lokalhistorien viktig. Den omfattar till stor del släkthistoria. Bygdeböcker har därför stort intresse. Den långa tid landet har varit förenat med Danmark har medfört att många för forskningen väsentliga arkivalier finns i Danmark; inte bara i det danska riksarkivet utan även i arkiv såsom landhushållningssällskapets arkiv i Århus och landsarkivet i Odense. Före unionen med Sverige saknade Norge institutioner kännetecknande för en vetenskaplig miljö. Universitet och statsbibliotek tillkom först under Karl XIV Johans regering.

I Finland finns ingen central förvaltning före 1809, då det blev storfurstendöme. Arkivalier före denna tid finner man till stor del i Sverige, speciellt i riks- och krigsarkiven i Stockholm samt landsarkivet i Härnösand. En stor del av detta material finns dock på mikrofilm i Finland. Men många resor måste ändå göras till svenska arkiv.

Kyrkböcker

Kyrkböckerna går i Danmark tillbaka till 1573 men de flesta börjar först på 1600-talet. En förordning om kyrkoböckers förande kom för Själland år 1645 och för resten av Danmark året därpå. År 1812 tillkom en bestämmelse enligt vilken danska kyrkböcker skall föras i två exemplar - hovedbog och kontrabog.

I Finland går kyrkbokshandlingarna tillbaka till biskop Gezelius tid på 1670-talet. Han bestämde hur bokföringen skulle skötas i sitt stift, vilket sedan Karl XI tog upp och gjorde till kyrkolag 1686. I Finland finns något som kallas "barnaboken". Den tillkom på 1700-talet. Där infördes alla som inte besökt sin första nattvard. En del stod kvar ända tills de gifte sig, då de var tvungna att begå nattvarden. En del kunde då vara uppemot 40 år. I Finland kallas husförhörslängden för kommunionsbok och den svenska kommunionslängden för skriftebarnslängd.

I Norge blev prästerna 1687 ålagda att föra kyrkböcker, vilket trädde i kraft 1688. De äldsta kyrkböckerna är dock från 1623-38. För Trøkstad (?) finns den längsta sammanhängande följd av kyrkböcker -

från 1645 till våra dagar. Liksom i Danmark bestämdes i Norge år 1812 att 2 parallella kyrkoböcker skulle föras. Den ena blev kallad "klokkerbog".

Folkräkningar

Folkräkningar finns i Danmark bevarade från 1769, dock endast i form av statistik. Äldsta med namnlistor är från 1787. Sedan finns folkräkningar från 1801, 1834, 1840, 1845, 1850 osv fram till 1906, som är senaste tillgängliga med hänsyn till sekretessen. I Norge ägde den äldsta bevarade folkräkningen rum 1769, dock även här endast bevarad i form av statistik. 1801 års folkräkning är den äldsta med namnlistor. Sedan finns en rad folkräkningar fram till år 1900, som är den senaste tillgängliga.

Register till folkräkningar angavs finnas till bl a 1801 års norska folkräkning och vara på gång för bl a Århus, Korsør och Hillerød för 1845 års danska folkräkning.

Övriga arkivalier

Mycket mer togs upp om arkivalier, t e om bouppteckningar eller skiftematerial, domböcker, passjournaler och mantalslängder. Speciellt nämndes adressböcker i Köpenhamn som finns från slutet av 1700-talet, begravningsprotokoll från Köpenhamn från år 1800, vilka kan sökas i alfabetiskt register, danska militära laegdsrullor, räkenskaper för öresundstullen (1490-1857), de 10000 norska begravningsprotokollen från 1700-talet, det finska generalregistret över bosättningar, de finska "svarta böckerna" dvs avskrifter av födelse, vigsel och dödlängder och de svenska passjournalerna för resor inom landet över länsgräns.

Mikrofilm

I alla fyra länderna finns mycket material filmat genom mormonernas försorg. I Danmark finns bl a kyrkboksmaterialet fram till 1915 och folkräkningmaterialet fram till 1911 filmat samt räkenskaper för öresundstullen och länsförvaltningar. Man lånar inte ut filmrullarna för kyrkboks- och folkräkningmaterialet. Rullarna är hårt slitna. Mycket vanligt är att man köper dessa filmer i föreningar och lokalhistoriska

arkiv - 132 danska kronor per rulle. Även många enskilda köper rullar.

I Finland finns alla mikrofilmer förtecknade i röda boken. Brukskopior finns dock inte för alla rullar upptagna i förteckningen. Man räknar med att det skall ta tio år till innan man får brukskopior av alla rullar. Från i maj kan man åter få låna rullar från riksarkivet.

I Norge är kyrkboksmaterialet mikrofilm fram t o m 1880. De senaste åren har filmning skett av materialet 1890-1900, men detta är ännu inte klart för användning.

I Sverige sker en övergång från film till fiche. I Ramsele har SVAR dvs Svensk arkivtjänst börjat komma igång. Det startar dock officiellt först från 1 oktober. Man håller på med att ta fram register till fiche och har även fiche till vissa församlingars kyrkböcker på lager till försäljning. Fiche och register till dessa kommer så småningom att kunna köpas från Ramsele gällande alla landets kyrkböcker. Man har där även börjat se på läsapparater för ev rekommendation.

Nyheter

Under konferensen framkom en del nyheter.

I Sverige kommer f o m 1 januari 1983 samtliga landsarkiv att ta betalt för att besvara förfrågningar (120 kr per timme). Detta har regeringen godkänt.

Mycket svenskt material finns filmat som ingen känner till. Registren till detta finns bara i Salt Lake City. Det gäller bl a GF samlingar samt "biographica" på riksarkivet.

De svenska landsarkiven kommer att stoppa all utlåning av kyrkoarkivalier i original till forskare. I Visby har man redan ställt undan originalböckerna. All kopiering ur originalhandlingarna kommer att förbjudas när fichen kommit.

I Sverige kommer en övergång från mikrofilm till fiche att äga rum. Övergången är redan på gång. Fiche skall kunna köpas från SVAR i Ramsele.

Rullor över svenska krigsfångar i

Ryssland har upptäckts i Ryssland. Förhandlingar om att få tillbaka dessa pågår.

Björn Fabricius berättade att under svåra tider i Sverige såldes flickor från Sverige till danska tegelbruk.

Haldens politikammars arkiv har nyligen inlevererats till det norska riksarkivet och innehåller bl a protokoll för utställda pass från 1823 och protokoll för avlevererade pass 1807-79. I dessa finns många personuppgifter. Inga register finns ännu.

Ludvig Holbergs - född 1644 - härkomst har länge varit okänd. Från Norge redovisades att man nu funnit att han fått sitt namn från Bohuslän i Sverige och att hans farfar kom från Danmark. Man hade kommit fram till detta efter att bl a ha jämfört en bild från Uddevalla skans i Sten Christianssons bok om Uddevalla stad och Ludvig Holbergs sigill. Närmare uppgifter kommer i nästa nummer av den norska föreningens tidskrift.

Utställningen

I det danska rummet fanns en skärmutställning om släktforskning "På spor af vore aner". Där visade man på 16 skärmar de viktigaste arkivalierna för släktforskaren. Litteratur hade också lagts fram bl a historisk bibliografi och meddelanden från några lokala släktforskarföreningar.

I det finländska rummet fanns bl a den kända Genealogica Sursilliana i förstaupplaga (1850) och skrifterna "Uppsatser" från Helsingfors släktforskare. En datorframtagen antavla i 12 generationer med personregister samt listor efter födelseår och dödsår jämte en rad diagram visades också. Annika Nyström har berättat mera om detta på annan plats i detta nummer av SFN.

I det norska rummet fanns bl a två böcker utgivna av Norsk slekts-historisk forening över dödsfall i Norge 1763-1825 resp 1826-40. Framtagna vid genomgång av tidningsannonser samt en lokal tidskrift "Slektshistorisk tidskrift for Østfold", som nu är inne på sin andra årgång. En rad sammanställningar

gällde Halden:

- Konfirmerade rekrutter på Fredrikstads festning 1800-18
- Konfirmanter i Fredrikshald 1789-1815
- Utdrag ur kommunikantbok för Fredrikshald nr 1, 2 och 3 1789-1815.
- lister över eiendommer og deres eiere i Friederichshald 1765, 1767 och 1777.
- gårdeiere och leieboere i Friederichshald 1765, 1767 och 1777.

Reidun Groll Borchgrevink kan orientera närmare om dessa sammanställningar. Exempel gavs också på lokalhistoriska böcker.

I det svenska rummet visades GF skrifter med mera. Även DIS medlemsblad med föregångare och skrift samt exempel på datorframtagen an- och släkttavla (Aurell) visades. Vårt medlemsblad var tydligen populärt eftersom några exemplar spårlost försvann under utställningen. Det var SFN nr 9 samt två av föregångarna, den ena från sept 1979 och den andra det exemplar som gjordes till utställningen på biblioteket i Linköping 1979 och hade titeln Släktforskning, vad är det? I ett separat rum visades från SVAR i Ramsele två läsapparater för fiche, en något dyrare för bibliotek och en billigare för enskilda forskare.

Biblioteksfrågor

De svenska deltagarna träffades i en paus i programmet och diskuterade biblioteksfrågor. Länsbibliotekarien i Skara fastslog att varje kommun bestämmer själv om sitt bibliotek och dess verksamhet. Men han tillade också att en utredning fastställt att det ingår i länsbibliotekens uppgifter att bistå släktforskarna. Han hänvisade också till folkbiblioteksutredningen samt angav att SVAR skulle bli till hjälp för biblioteken. Enligt en FN-deklaration skall man inte ta betalt för utlåning; vad man tar betalt för är expeditionskostnader. En längre diskussion utspann sig om avgifter, varvid påpekades att Norrköping tar 10 kr rullen (Sollbe) och att Göteborg tar 3 kr men att den senare avgiften skall höjas från årsskiftet (von Sydow). Men det pekades också

på att t e Västerås släktforskar-klubb hade egna filmer. Sollbe ansåg att det blir dyrt för släktforskarföreningar att köpa egna filmer. Fiche-möjligheten pekades också på samt möjligheterna för föreningarna att låna fiche mellan sig.

Diskussionen kom sedan över på ungdomsverksamhet, varvid Bror-Erik Ohlsson och Henrik Sollbe redovisade som sin åsikt att man inte skulle ha kurser på grundskolan, först på gymnasiet är eleverna tillräckligt mogna för släktforskning. Till detta genmälde Olga Dahl från Göteborg att man inte får underskatta ungdomen och gav exempel på ungdom som i tidig ålder börjat sin släktforskning. Vid detta stadium dök en finländsk röst upp i diskussionen och konstaterade - kanske med viss avundsjuka - att vi har det på alla sätt väldigt väl förspänt här i Sverige vad gäller släktforskning (och borde inte klaga) Hon tillade också att hon ansåg att släktforskning inte borde tas upp som ämne i skolan utan endast i form av kurser i föreningsverksamhet utanför skolan. Hon sade också att medelåldern bland släktforskarna i Finland var högre än i Sverige.

Vi fick sedan höra hur det var ordnat på biblioteket i Södertälje, som bl a har 400 mikrofilmer och 3 läsapparater på huvudbiblioteket. Filialbiblioteken i Södertälje har rätt att själva beställa film från länsbibliotek medan motsvarande i Stockholm var centraliserat.

Gör någonting själva

Max Engman tog i sitt föredrag upp den hjälp släktforskarna kunde ge historikerna och angav som intressanta ämnen studier av rörligheten bland drängar och gesäller för att besvara frågan "vad blev det av gesällen." samt studier av bondebarnet före och efter industrialiseringen.

Reidun Groll Borchgrevink efterlyste också insatser från släktforskarnas sida och gav exempel på insatser hon själv gjort i form av sammanställningar och register till material från Halden.

Personregister

Då och då skyntade fram i föredragen att personregister fanns till hand-

lingar. Någon mera systematisk genomgång av i vilken utsträckning personregister fanns och hur de var tillgängliga gavs dock inte. Från landsarkivet i Åbo fick vi dock veta att där fanns alla bouppteckningar katalogiserade på både för- och efternamn. Vidare fanns där kartotek över mantalslängder, lagfarter och magistratens böcker.

Avslutande diskussion

I den avslutande diskussionen framkom bl a att man inte räknade med någon ny motsvarande konferens förrän tidigast om 3 år och att man då räknade med att nytt folk skulle komma.

Avslutning

Konferensen i Åsljunga gav deltagarna ett stort utbyte både vad gäller uppgifter om förhållandena i de olika länderna på släktforskningens område och kontakter med andra släktforskare. Konferensen fyllde ett stort behov och de arrangerande föreningarna har all heder av ett gott initiativ och en väl genomförd konferens.

Åsljungagården var en bra konferenslokal och hade bara nackdelen att det var svårt att komma dit med allmänna trafikmedel. För att få uppgifter om de bussar som ändock passerade Åsljunga fick man ringa dit ner. Här hade konferensledningen kunnat göra mera för att undanröja praktiska svårigheter. Konferensen blev också mycket dyrare för deltagarna än vad som var utlovat från början.

Programmet var mastigt och det hade varit till fördel om fler skriftliga sammanfattningar kunnat delas ut. Danmarks grepp att dela upp sin presentation av olika arkivalietyper på olika personer var bra. Naturligtvis saknade jag sammanfattningar från personregisterområdet - vilka arkivalier har personregister i de olika länderna, och i vilken utsträckning finns datorframtagna sådana. Personregistren gör ju arkivalierna lättare tillgängliga och om de förs över på fiche går det även lättare att sprida registren, så att man inte varje gång själv behöver resa till ett arkiv för att ta del av deras register. Emigrationsforskningen kom helt i

skymundan på konferensen. De demografiska databasernas arbete om nämndes endast i korthet. Vilken roll kommer dessa att spela för släktforskningen i framtiden?

PO

Tidigare har i SFN införts artiklar om släktforskning i de olika länderna, bl a följande (första siffran anger nr på SFN och andra siffranummer, F betecknar föregångare till SFN)

Danmark

Danskt landsarkiv först i Norden 7-2.

Norge

Feriefolk forskar.. 7-25
 Släktforskning i Norge 9-19
 Datorframtagna personregister från Bergen 10-13
 Personregister till svenska och finländska emigranter.. 10-14

Finland

Vi är faktiskt oerhört släkt med varandra 6-25
 Släktforskning i Finland 9-17, 10-26.
 Aktiv släktförening i Finland 5-13
 Finland bäst täckt i Norden 9-23

Sverige

På Gotland skulle det vara roligt att forska 4-19
 Soldater fångar intresset 6-19
 Tiondelängden alltid aktuell F4-7
 Västsvensk släktforskare berättar 10-2
 Personregister till kyrkböcker 3-2, 3-16, 3-19, 9-13 m fl
 Mormonernas personregister 6-4, 7-5, 7-6, 9-14
 Databaser 2-20, 2-22, 4-14, 6-2, 9-3
 Forskarförteckningar 5-15, 6-15, 7-21, 8-5, 10-16
 SVAR 9-19, 10-19
 Marks härad i två projekt 10-4
 En rad artiklar om arkiv och bibliotek.

* * * * *

SVAR

Svensk arkivtjänst eller SVAR be- läget i Ramsele i norra Sverige startar den 1 oktober. Redan pågår förberedande arbeten, vilka resul-

terat i att fiche redan finns på lager för försäljning gällande ett antal församlingar i Västernorrland: Attmar, Bjurholm, Burträsk, Bygdeå, Byske, Degersfors (vid Umeå), Dorotea, Fredrika, Hietaniemi, Holmsund, Homön, Lycksele, Löfvånger, Malå, Nordmaking, Norsjö, Njurunda, Nysätra, Robersfors, Sorsele, Stensele, Savar, Tuna, Tärna, Umeå lands och stadsfs, Vilhelmina, Vännäs, Åsele och Örträsk. Fichen kostar 6 kr per styck vartill kommer moms och expeditonsavgift. De kan idag beställas från SVAR i Ramsele. SVAR har också börjat se på läsapparater för fiche för rekommendation. Man har f n en något dyrare för bibliotek - ca 3700 kr - och en billigare för enskilt bruk - ca 700 kr. Närmare uppgifter kommer förmodligen inom kort.

PO

* * * * *

Samtidigt med konferensen i Åsljunga pågick i norra Sverige ett stort släktforsarkarmöte som faktiskt hade fler deltagare:

LYCKAT SLÄKTFORSKARMÖTE I UMEÅ OCH LÖVÅNGER

Skellefteåbygdens Släktforskare och Södra Västerbottens Genealogiska Förening ordnade i veckoslutet den 11-12 september ett svenskt-finländskt släktforsarkarmöte som började i Umeå och slutade i Löfvånger.

Mer än 80 släktforskare, varav 45 från Finland - från Karleby, Vasa och Jakobstads forskarföreningar och från Helsingfors - hade mött upp. På lördagen besöktes stadsbiblioteket i Umeå och Demografiska databasen. På kvällen reste man till Löfvånger och fick där var sin liten stuga i kyrkbyn. På söndagen inledde Kurt Boberg med att tala om soldater, varefter diskuterades släktforskning i Sverige och Finland samt flyttningar.

Mötet var lyckat och fyllde ett länge känt behov. Många av de finländska deltagarna träffades för första gången. "Om det blir ett möte i Vasa nästa år så skall jag fara dit också, för så här trevligt har jag inte haft på länge" var en kommentar som hördes när det var dags att skiljas åt

PO

* * * * *

FINLAND ÄR INTE BARA HELSINGFORS

I SFN nr 9 och 10 fanns två artiklar om släktforskning i Finland. Då artiklarna var starkt Helsingforsanknutna hade jag en känsla av att skildringen kunde ha blivit annorlunda om jag i stället utgått från situationen någonstans ute i landet. Därför frågade jag i slutet av den första artikeln om någon av våra finländska medlemmar hade något att tillägga. Leif Mether har vänligt nog ställt upp och svarat. Han säger följande:

"Av artikeln i SFN nr 9 kan man få den uppfattningen att släktforskningen i Finland helt är koncentrerad till Riksarkivet (FRA) och endast bedrivs där. Så är dock ej alls fallet. Släktforskning sker över hela landet, vilket bl a kan ses av alla lokala släktforskarföreningar som aktivt verkar på olika orter.

Arkivorganisationerna i Finland och Sverige är ganska lika. I båda länderna finns ett riksarkiv och flera landsarkiv. På samma sätt som i Sverige är äldre kyrkoböcker deponerade i landsarkiven. Detta gäller även domböcker, mantalslängder etc.

Kyrkböckerna fram till mediet av 1800-talet är mikrofilmade och kopior finns i FRA. I landsarkiven finns kopior av filmer åtminstone från den egna regionen. Om filmer saknas är originalhandlingarna i allmänhet tillgängliga. I samtliga landsarkiv finns även de ca 600 banden renskrivna födelse-, vigsel- och dödslängder på mikrofilm.

Utlåning av mikrofilm sker från FRA till landsarkiven och till bl a större stadsbibliotek. Även landsarkiven lånar filmer åt varandra. I Finland ges mikrofilmer ej som hemlån eller som lån till små lokalbibliotek. Detta torde vara en av orsakerna till att väntetiden för filmer är betydligt kortare än i Sverige.

Ett par påpekanden beträffande den röda mikrofilmkatalogen är på sin plats. Av alla filmer i katalogen finns det inte brukskopior och en del filmer saknas helt i katalogen. Främst är det filmer som innehåller flyttningsslängder, bouppteckningar mm som saknas som brukskopior. Antalet brukskopior ökar hela

tiden men tyvärr finns det inte förteckningar över i vilka arkiv dessa finns.

Filmer från Finland går att få som lån till Sverige och vice versa. Denna låneverksamhet sköts av arkiv och bibliotek som normal fjärrlåneverksamhet. I Finland begränsas möjligheterna att beställa filmer från Sverige av att de svenska filmkatalogerna ej finns tillgängliga.

Nämnas kan också att alla kyrkböcker i Finland, liksom även alla övriga officiella handlingar är förda på svenska fram till ca år 1880. Även förnamn för helt finskspråkiga personer skrevs in på svenska.

"Generalregistret över bosättningen i Finland", vars upphovsman heter Jalmari Finne (1874-1938), är också mikrofilm. Landsarkiven har kopior för sin region, komplett finns det i FRA. Av äldre mantalslängder och domböcker är en stor del filmade, tyvärr saknas en enhetlig katalog över dessa filmer. Mantalslängderna före år 1809 följer samma principer som de svenska och domböckerna är som ovan nämnts förda på svenska. En beskrivning över mantalsföringen finns på svenska i FRA:s publikation nr 7, som också har en sockenvis uppgjord förteckning för "Generalregistret".

Av generalmönsterrullor från svenska tiden (intill år 1809) finns åtminstone de finska regementena som mikrofilm i FRA. För övrigt finns en stor del av det svenska arkivmaterial, som direkt berör Finlands historia och personhistoria som mikrofilm i Finland. Krigsarkivets material är nästan uteslutande från självständighetstiden. Från tidsperioden 1809-1917 finns en del arkivmaterial i FRA, men en stor del är fört på ryska.

Till samtliga landsarkiv skall det nog gå att skriva på svenska. Man bör dock komma ihåg att dessa ej åtar sig släktforskningsuppdrag. Men hänvisning till domböcker, bouppteckningar mm ur sockenvis förda kortregister, som finns vid en del landsarkiv, bör de kunna stå till tjänst med.

Landsarkivens rätta adresser är följande:

Landsarkivet i Joensuu. PB 146, SF-80101 JOENSUU 10.

Landsarkivet i Jyväskylä. PB 25, SF-40101 JYVÄSKYLÄ 10

Landsarkivet i St Michel. PB 2, SF-50101 ST MICHEL 10.

Landsarkivet i Tavastehus. PB 73, SF-13101 TAVASTEUS 10.

Landsarkivet i Uleåborg. PB 31, SF-90101 ULEÅBORG 10

Landsarkivet i Vasa. PB 240, SF-65101 VASA 10.

Landsarkivet i Åbo. Aningaisgatan 11, SF-20110 ÅBO 11.

Namn och adresser till lokala släktforskarföreningar i Finland har ingått i de senaste numren av Genos. Dessa kan säkert tillskrivas på svenska, släktforskning i Finland förutsätter ju av ovan nämnda skäl åtminstone elementära kunskaper i svenska.

Beträffande tidskriften Genos nämnes att frågor och svar från rådgivningsmötena ej publiceras, men åtminstone en del av dem är publicerade. Dessutom finns i Genos en skild frågeavdelning.

Bland publikationer rörande släktforskning i Finland kan ännu tillfogas tidskriften "Sukuviesti" (fritt översatt Släktnytt), organ för släktföreningar i Finland (7 nr per år, på finska). Den har år 1981 bl a publicerat förteckningar över släktböcker och släktutredningar i Genealogiska Samfundets bibliotek. Även adresser till släktföreningar publiceras. Släktforskare i Sverige som undersöker släkter med förgreningar i Finland kan säkert ha nytta av kontakter med en sådan förening.

Leif Mether"

* * * * *

MEDLEMSENKÄTEN 1982

I samband med diskussion om inriktningen av den fortsatta verksamheten fann styrelsen i våras det angeläget att medlemmarna skulle få göra sina röster hörda. En medlemsenkät iordningställdes och sändes ut med SFN nr 10 i början av maj. 49 enkätsvar har kommit in, några åtföljda av brev. Här-

utöver har kommit ett brev utan enkät-svar. Antalet medlemmar uppgår i dag till ca 200, vilket innebär en svarsprocent på 25 %. Detta är ett mycket gott resultat med hänsyn till att många av föreningens medlemmar är nya - hälften har tillkommit senaste året - och att många kan ha svårt att veta vad de skall svara med hänsyn till bristande kunskap p g a att området är så nytt. Vi är därför mycket tacksamma för de svar vi fått och hoppas att vi skall kunna tolka dem så att inriktningen av föreningens arbete skall bli till största möjliga nytta för medlemmarna. Jag skall försöka gå igenom svaren under följande rubriker:

- Varför medlem ?
- Medlemmarnas datoranvändning.
- Datortillgång
- Datorprogram
- Databas
- Ekonomi
- Medlemsbladet
- Hjälp i föreningsarbetet.

Breven tas upp under särskild rubrik.

Två av svaren har givits för lokala föreningar.

Varför medlem ?

Frågan var formulerat på följande sätt: Jag är medlem i DIS p g a mitt intresse

- för att allmänt följa utvecklingen datorn i släktforskningen
- för att själv vilja använda datorer i min egen släktforskning
- för att allmänt följa vad som händer inom släktforskningen
- för att få kunskap om olika arkivmaterial
- för något annat. Specificera.

Möjlighet fanns att ringa för ett ja eller ett nej för varje fråga.

De 49 svaren har fördelats på följande sätt:

Ledord				Inget svar
	Ja	ev	Nej	
datorn i släktforskning	39	-	5	5
datorer i egen släktforskning	35	2	5	7
vad som händer inom släktforsk.	29	-	12	8
arkivmaterial	24	-	11	14

Huvuddelen av de som svarat är som väntat intresserade av datorer i släktforskningen; 39 eller 80 % uppger sig vilja följa utvecklingen och 35 (37) eller 71 (75) % uppger sig själva vilja använda datorn i sin släktforskning.

Ett stort allmänintresse finns också. 29 stycken (60 %) är intresserade av vad som händer inom släktforskningen mera allmänt och 24 (50 %) av att lära mera om arkivmaterial.

Av de datorintresserade är det sex som klart markerat intresse för enbart datorsidan genom att svara ja på någon (eller båda) av de första frågorna och nej på de båda andra. Å andra sidan har en medlem markerat nej på de båda första frågorna och ja på en av de två sista.

Ytterligare två motiv har tagits upp nämligen "för att stödja initiativet DIS" och "för medlemmarna i xx släktforskarklubb".

Medlemmarnas datoranvändning.

Tre frågor ställdes i detta sammanhang, nämligen

- Jag använder redan datorn i min släktforskning
- Jag använder inte datorn idag i min släktforskning men skulle gärna vilja använda den för .att ta fram personregister .den egna släkten-tillämpningar.

Av svaren på de båda frågorna framgår att 11 st redan använder datorn för släktforskning och att ytterligare 32 skulle vilja göra det. Endast 3 har sagt sig icke vilja använda datorn. Ytterligare tre har inte svarat.

De 11 som använder datorn använder den huvudsakligen för egna släkten enligt åtföljande kommentarer:

- utskrift av tabeller
- kunna sortera på olika begrepp, ordbehandling
- antavla, släkttavla, personregister
- släktregister, försök med registerframtagning till kyrkobok
- börjat pröva på antavla för egna släkten
- senaste DIS-programmet "DISGEN" antavlor och stamtavlor

FLEXSKIVESYSTEM GÅR NED I PRIS

På den amerikanska datormässan NCC i Houston, Texas, som hölls för några månader sedan, visades bl a 5 1/4" flexskivesystem för 250 kbyte, som inte kostade mer än ca 300 kr .. dock i stora kvantiteter. Motsvarande kostar här i dag flera tusen kronor, varför det är fråga om en väsentlig prissänkning även om man tar hänsyn till skillnaderna i kvantitet.

På samma mässa visades också flera flexskivesystem, som var mindre än nuvarande 5 1/4" (och 8 "). Redan förra året presenterade den japanska firman Sono en 3 1/2" flexskiveenhet. Nu presenterades även 2 1/2" flexskivor.

Firman Sono visade även en hemdator SMC-70, till vilken kunde anslutas en videoskiva. En sådan skiva rymmer stora mängder information - hela lexikon anges - och skulle kunna bli av värde för t e kyrkboksmaterial.

PRISET SÄNKT PÅ ABC 80

F o m den 6 september sänktes priset på hemdatorn ABC 80 med ca 1200 kr. De nya priserna är följande:

ABC 80 grundenhet med bildskärm
och kassetbandspelare 5.715 kr
Diskettenhet 2x160 kbyte 10.000 kr
Skrivare MX 80 F/T 5500 kr

Till angivna priser kommer moms.

IBMs NYA PERSONDATOR

har utannonserats här i Sverige till följande priser:

grundenhet utan bildskärm och kassetbandspelare 15.900 kr
bildskärm 5.800 kr
Diskettenhet 2x160 kbyte 10.200 kr
skrivare 9x9 matris 6.900 kr

Även till dessa priser kommer moms.

1910 ÅRS FOLKRÄKNING

Enligt uppgift i Genealogical Computing är uppgifterna i 1910 års amerikanska folkräkning nu tillgängliga.

PETER CASSEL - DAGEN I KISA

ägde i år rum den 20 juni. På programmet fanns bl a ett emigrantspel framfört av Kisa hembygds-gille och ett föredrag av professor Arnold Barton från Illinois. Han talade om Peter Cassel och emigrationen. Emigrantmuseet i Columbia visades av Curt von Wachenfeldt.

SLÄKTFORSKNING I ENGLAND

I förra numret nämndes att ett seminarium skulle hållas i London i ämnet datorer och släktforskning i juni och att ett nyhetsblad i ämnet skulle startas. Seminariet har ägt rum och nyhetsbladets första nummer skall komma i september. Jag hoppas återkomma om detta.

På nämnda seminarium skulle tas upp frågor om relationer mellan olika forskare med sina hemdatorer och mellan dessa och en eventuell central dator. Man skulle också redovisa tendenser i utvecklingen på hårdvarusidan för att ge förståelse för vilken databas som kan bli aktuell.

FORSKARKATALOG FÖR VÄRMLAND

Arbetet med en forskarkatalog för Värmland fortskrider planenligt. Den nya katalogen beräknas bli klar till årsskiftet. Omkring 300 forskare har hittills anmält sig. Om någon mer vill komma med är det hög tid att anmäla sig. Insamlingen av uppgifter avslutas 1 oktober. Se i övrigt SFN nr 9.

FLYTTNING I KARLSTAD

Värmlandsarkiv, emigrantregistret och folkrörelsernas arkiv flyttar vid årsskiftet till samma byggnad i Karlstad nämligen gamla badhuset. Det innebär att de tre organisationerna får lokaler intill varandra med de fördelar detta ger både för organisationerna och släktforskarna.

FÖRSÖKSVERKSAMHET MED DATORREGISTRERING

Viss försöksverksamhet vad gäller registrering av emigrantmaterial har påbörjats av Emigrantinstitutet i Växjö. Mera härom i nästa nummer av SFN.

ABC -KLUBBEN HAR ETT MÖTE "MEDLEMS- FORUM" I KOM-SYSTEMET PÅ STOCKHOLMS DATACENTRAL QZ

ABC-klubbens medlemmar har nu möjlig-
het att - till reducerad taxa - utnytt-
ja bl a KOM-systemet vid Stockholms
datacentral QZ. Några särskilda möten
har inrättats för dem såsom ABC-klub-
bens medlemsforum, ABC-novis "Svenne"
och Forth Erfarenhetsutbyte. Medlem-
marna får lämna en skriftlig försäk-
ran till ABC-klubben om betalning av
sina körningar mm och får sedan ett
lösenord. Han/hon kan sedan bara
ringa upp QZ och ansluta sin hemdator
(via modem) och sätta igång och köra.
ABC-klubbens styrelse har ett eget
slutet möte i KOM.

Förutsättningarna för den reducerade
taxan är att man kör på kvällstid och
att körningarna är av hobbynatur och
ej har något kommersiellt intresse.
Körningarna sker på datorn DEC 10.

UTLÅNING STOPPAS

De svenska landsarkiven kommer att
stoppa all utlåning av kyrkoarkivali-
er i original till forskare. I Visby
har man redan ställt undan original-
böckerna. All kopiering ur original-
handlingarna kommer också att för-
bjudas.

FICHEN KOMMER

Fiche kommer för allt kyrkboksmate-
rial. Fiche kommer att kunna köpas
från SVAR i Ramsele.

Vid SCB har registrerats emigranter
från Östergötland 1851-1947. Regist-
ret omfattar 4856 A4-sidor. Om in-
tresse finns kommer registret att
överföras till fiche. Föreningar el-
ler enskilda, som har intresse av det-
ta, hör av Er till Anders Thornström
på SCB - tfn 08/140560/4143.

SCB har också fiche för husförhørs-
längdsutdragen 1860-90, vilka kan
köpas därifrån. Man håller på och
tar fram fiche till födelse-, vig-
sel och dödboksutdragen ung samma
tid.

LANDSARKIVEN KOMMER ATT TA BETALT

F o m 1 januari 1983 kommer samtliga
landsarkiv i Sverige att ta betalt
för att besvara förfrågningar (120
kr per timme).

REGISTERFRAMTAGNING I DANMARK

Personregister håller på att tas
fram i Danmark till folkräknings-
uppgifterna från 1845. Initiativet
här till har tagits av Georg Simon
från Köpenhamn. Man startade för
något mer än 1 år sedan med Odense
och Fredriksborg. Uppgifterna data-
behandlas och personregister sor-
terade på efternamn framtas. Åtta
uppgifter tas med i registreringen
nämligen:

- 1) Efternamn
- 2) Samtliga förnamn
- 3) Ålder
- 4) Ställning i familjen (barn,
enkeman, gift, ogift)
- 5) titel/yrke
- 6) Födelseort (socken)
- 7) och 8) hänvisning till band
och sida i folkräkningsupp-
gifterna.

En rad i ett register kan ha följande
utseende:

Samuelsdtr, Marie, 36, g, ;, Brylle, 92/412

Kvinnan är 36 år och gift. Hon är
född i socknen Brylle och åter-
finns i folkräkningsuppgifterna
i band 92 sid 412. Titel/Yrke sak-
nas uppgift om.

Efternamn och förnamn anges bok
stavsriktigt, dock rättasuppenbara
stavfel, t e Sjarlotte ändras till
Charlotte. Dotter i slutet av
namn förkortas till dtr. Uppgifter-
na om yrke/titel normaliseras och
förenklas i viss utsträckning. För-
kortningar av yrke/titel införs i
viss utsträckning.

GRAVSTENSARKIV

I ett gult hus i Vadstena parallellt
med västra klosterlängan och i vin-
kel med Bjälboättens palats är in-
rymt ett gravstensmuseum. Där finns
gravstenar från medeltiden, som
brutits upp ur golvet i Vadstena
klosterkyrka. Samtliga stenar finns
förtecknade av amaruens Erik Ihr-
fors, som avled för 50 år sedan.
Stenarna har ingående studerats av
två gravstensforskare Per Henrik
Törngren och Bengt Hildebrand.

olika slags register, t e för att snabbt se var jag har gluggar att fylla i antavlan.

registrering av antavla
arkivering av egna släkten, personregister, ortregister mm.
till egna släkten, excerpiering, släkt och familjehistoria.

Av de 32 som ej använder datorn idag för släktforskning, men som skulle vilja göra det har 13 angivit att de både vill använda den för personregister och den egna släkten medan 4 enbart anger personregister och 6 enbart den egna släkten. Härutöver har 5 angivit sig vilja ha den för personregister och 4 för den egna släkten utan att ange något för den andra typen. Under egna släkten - tillämpningar har antavla angivits i 18 fall och släkttavla i 15 fall. I övrigt har följande kommentarer lämnats:

se bifogat ark (gäller personregister till emigration och amerikanska folkräkningen år 1900.) kyrkböcker, domböcker och mantalslängder.

är för gammal och oteknisk man tänker och tycker så olika, kanske GF skulle kunna initiera en SIS-norm för släktforskning

litteraturregister för att lättare hitta olika personer

kyrkböcker, domböcker, mantalslängder, krigsarkivet, soldater före indelningsverket. vet ännu för lite.

I ytterligare en fråga tas upp vilka svårigheter man ser för att använda datorn. Frågan lyder: Svåraste hindret för att använda datorn är för mig idag

saknar tillgång till dator
saknar program
vet för litet om datoranvändning annat ?

I svaren har angivits följande orsaker

saknar
dator 22 fall
program 26 fall
kunskap 20 fall

Under rubriken annat har angivits

saknar tid 3 fall
kostnadsskäl 1 fall
ojämn tillgång till dator 1 fall

Tolv blanketter har haft ja på alla

tre delfrågorna. Av nej-svaren framgår var ingen brist förelegat. Detta gäller

tillgång till
dator 11 fall
program 4 fall
kunskap 13 fall.

Datortillgång

Frågorna var följande:

Har Du egen dator
Har Du tillgång till dator
Ämnar Du skaffa egen dator

Av svaren framgår att

24 har egen dator eller tillgång till
10 har egen dator
17 har tillgång till dator
9 har ingen men avser skaffa
8 har ingen men avser ev skaffa
9 har ingen och avser inte skaffa någon.

Av de som har egen har 6 st ABC 80 och av de som endast har tillgång till dator 8 st. Totalt har 14 egen ABC 80 eller tillgång till sådan.

Listan för de som har egen dator är följande.

ABC 80, ej printer, ej diskett
ABC 80, 32 kB ram, 80 te, CP/M, flex enkel o dubbel density, kassett, skrivare
8080 8" diskar (ej printer ännu)
ABC 80
ABC 80 32 k floppy DD och Printer Itoh 1550
Apple II plus, disk, komkort, ABC80-tolk
ABC 80, FD2, P40
IMSAI 8080, floppydisk, terminal, printer
6800 DII modif, flex, TTY
ABC80, floxskiveenhet

Medlemmar har tillgång till följande datorer:

Datapoint komplett
ABC 80
ABC 80, skivminne, skrivare
flera typer, ej ABC 80
ABC 80
ABC 80, FDII, printer
ABC 80, kassett, flexskiva
IBM
CP/M - maskin, floppy, skrivare
ABC 80, HP 85
Stordator Cyber, terminal, skrivare
Stordatorsystem DEC 2060
VAX 11/750 2x67 Mbyte skivminne, Apple II, Eclipse
ABC 80

ABC 80, disk 5 1/4", Wang, MW P2200
160 Mbyte.

Två ytterligare frågor gällde anskaffning av datorer: Vill Du att föreningen

skaffar datorer för utlåning engagerar sig i anskaffning av datorer till grupper av släktforskare på olika platser i landet.

Följande svar erhöles:

<u>Ledord</u>	Ja	Nej
utlåning	12	16
anskaffning till grupper	21	10

I kommentarerna finner man

"i så fall också med modem" och "inte inom nuvarande ekonomiska ramar"

Datorprogram

Den första frågan gällde om man vill ha fler program för den "egna slakten". Här svarade 27 ja, 8 nej medan 14 avstod. I en kommentar efterlyses någon form av textbehandlingsprogram, där man kan sammanfatta individens livshistoria, övriga data t e bouppteckningssammandrag mm och därefter ge möjlighet till utskrift selektivt.

Den andra frågan gällde om man ville ha program även för andra datorer än ABC 80. På denna fråga svarade 16 ja, 19 nej medan 14 avstod. Följande datorer angavs: Apple II (2 st), Metric 85, Nascom, Vax eller PDP 11. Härtill angavs cp/m-maskiner av två.

I en kommentar sägs: "Jag tror inte på fabrikantangivelse av dator utan snarare på en "avkönad" Basic, som kan anpassas till flertalet datorfabrikat. Att alltid bara tala om ABC 80 är konkurrensbegränsande. Överlåt det åt ABC 80-klubben och var neutrala i detta bladet. Tala i stället om programspråket Basic och olika "dialektanpassningar"."

Tre frågor gäller programframtagning och programutbyte.

- Har Du själv tagit fram program ?
- Vill Du ha programutbyte inom föreningen ?

• Kan Du själv bidra med program ?

Följande svar har erhållits:

<u>Ledord</u>	Ja	Nej	inget svar
tagit fram program	13	31	5
programutbyte	26	4	19
bidrag	5	37	7

Ytterligare en fråga gäller om man vill ha fler artiklar om program i SFN. På detta har 35 svarat ja, 3 nej och 11 avstått.

Databas

Tre frågor ställdes om databaser:

Vill Du att vi försöker få möjlighet att via terminal fråga i databasens i Umeå arkivmaterial dito SPARs material om dagens svenskar ?

Vill Du att vi ordnar en egen databas som var och en med en ABC 80 per telefon kan ansluta sig till och lämna meddelanden, hämta meddelanden och söka i visst material ?

Följande svar erhöles:

<u>Ledord</u>	Ja	Nej	-
Umeå	34	5	10
Spar	31	4	14
Egen	33	7	9

I en kommentar anges att även databasen i Stockholm borde varit med.

En fråga ställs om vilken typ av material som man skulle vilja se i vår ev databas. Följande svar har erhållits. De olika typerna har ordnats efter antal ja-svar.

<u>Material</u>	Ja	Nej	-
1. Uppgift om vilka personregister som finns	37	3	9
2. Uppgifter om gjorda släktutredningar	36	4	9
3. Släktforskarförteckning	32	7	10
4. Datorprogram för släktforskning	30	6	13
5. Uppgifter om antavlor	29	7	13

(natertal)	(ja)	(nej)	(-)
6. uppgifter om personer på olika arkivorter som kan hjälpa till med forskn.	28	10	11
7. uppgifter om behov av hjälp i forskning	25	9	15
8. uppgifter om personer som levde på 1750-talet med hänvisn.	24	8	17
9. aktuella uppgifter om öppettider för arkiv mm	21	11	17
10. uppgifter om professionella släktforskare	16	19	14

I ett av svaren har endast svarats ja till uppgiften om gjorda släktutredningar.

Några kommentarer har lämnats:

Motiv till nej för 9, 6 och 7: DIS bör koncentrera sig på datorfrågor. Detta blir arbetsamt att hålla aktuellt.

Motiv till nej på 3: DIS är ännu för liten. Blir t v för stort och dyrt och har ej så mycket med datorteknik att göra.

Motiv till nej till 5: Enormt svårbehandlat. Vilka antavlor? Probanden? Alla som finns med på antavlan? Vänta med det.

Kommentar till 1: domböcker

Kommentar till 1, 2, 3, 5, 8. intressant mm behöver ej ligga i databas

Givetvis måste medlemmar utan ABC 80 kunna få upplysningar ur en sådan databas.

Soldater före indelningsverkets början?

Kommentar till 8: varför inte?

Kommentar till 1: ev domböcker, jordböcker

Kommentar till 8: Sänd närmare uppgifter om ett sådant projekt startats.

Kommentarer till 1, 2, 5, 8: Åtkomliga genom publicering i DIS - ej databas.

Ekonomi

Två frågor ställdes:

Vill Du ha "gratis program", dvs att programkostnaden bakas in i medlemsavgiften, som då måste höjas? Skall vi fortsätta söka anslag?

Följande svar erhöles:

<u>Ledord</u>	ja	nej	-
"gratis"	7	31	11
söka anslag	29	3	10

Några kommentarer har lämnats:

Program bör försäljas enligt nuvarande princip.

Varför extra kostnad? Program borde införas i SFN

Några förslag till var vi bör söka anslag har lämnats.

Medlemsbladet

Huvudfrågan gällde om vi skall satsa mer på medlemsbladet?

fler nummer?
typografiskt?
innehållsmässigt?

Följande svar har erhållits:

<u>Ledord</u>	ja	nej	-
satsa mer	19	12	18
fler nummer	20	12	17
typografiskt	9	27	13
innehållsmässigt	5	32	12

Frågorna kompletterades med en uppräknings av olika ämnesområden och möjlighet att svara ja eller nej för vart och ett och därigenom visa vilken innehållsmässig satsning man vill ha. Svaren återges nedan med ämnena ordnade efter antalet ja som erhållits.

<u>Område</u>	ja	nej	-
egna släktentillämpningar	36	2	11
personregister-tillämpningar	34	1	14
programfrågor	32	6	11
datortillämpningar	31	3	15

(område)	(ja)	(nej)	(-)
datorfrågor	27	9	13
databaser	27	7	15
vad som händer	27	5	17
släktforskarföreningar	25	6	18
pressgrannar	25	7	17
arkiv	25	9	15
forskarförteckningar	23	7	19
biblioteksfrågor	22	11	16
föredrag	21	10	18
elementär datorundervisn.	18	18	13
social släktforskning	17	11	21
medicinsk släktforskning	17	12	30
ungdomsverksamhet	14	13	22

Flera kommentarer har lämnats:

Läser varje nummer med mycket stort intresse. Det måste läggas ned ett ofantligt jobb på att samla in alla uppgifter. Jag är rädd för att man inte orkar fortsätta så ambitiöst så länge till. Då är det bättre att man koncentrerar sig på datorfrågor inom släktforskningen. Men orkar Ni med både ock så är det fantastiskt. Jag tackar för all information Ni förser oss med.

Kommentar till nej på frågan om vi skall satsa mer på medlemsbladet. DIS är ännu för liten. Blir t v för stort o för dyrt o har ej så mycket med datorteknik att göra.

Håll kvar medlemsbladet i detta utförandet. Kvaliteten är fullt tillräcklig för att budskapet "skall gå fram". Låt pengarna gå till flera sidor, då kanske en "programbilaga".

SFN bör endast behandla sådant som har någon anknytning till datoranvändning i släktforskningen. SFN bör inte vara en generell släktforskningstidskrift.

Jag tackar för medlemsbladet. Att jag behöver bladet framgår av svaren ovan.

Bladet skall handla om "Datorhjälp i släktforskningen", dvs bladet skall handla om användning av datamaskiner i genealogin och icke ge allmänna artiklar om datorer och icke heller allmänna eller speciella artiklar om genealogi. De senaste numren har givit många artiklar som lika gott kunde ha stått i vilken släktforskartidsskrift som helst. Ovanstående kriterium bör användas.

Kommentar till frågan om forskarföreningar: "detta gör GU och GF" (dvs GU och GF tar upp forskarföreningar och därför bör inte SFN göra det)

Jag har inte besvarat några frågor om medlemsbladet, eftersom jag tycker det är mycket bra redan nu. Men det är klart att om ni har tid och ork att göra flera nummer så skulle jag mer än gärna läsa dem. Utan tidskrifterna från er och GU skulle det vara mycket svårt att få reda på vad som händer runt om i landet, vilket är ganska viktigt när man som jag är studiecirkelledare.

Medlemsbladet är mycket innehållsrikt, men skulle kunna lättas upp litet i lay-outen. Litet elementär information om datorfrågor, program etc skulle vara bra.

I en kommentar önskas även information om datorers arkivsakerhet, beständighet etc.

Hjälp i föreningsarbetet

I en fråga togs möjligheterna att få hjälp i föreningsarbetet upp. Glädjande nog har flera varit positiva till att hjälpa till.

Uppgift	Ja	Nej	-
Skriva i SFN	7	25	17
klubbverksamhet			
i Linköping	6	26	17
i Stockholm	8	23	18
personregisterframtagnin	8	21	20
Umeås Linköpingsprojekt	6	24	19

Härutöver har en medlem sagt sig vilja hjälpa till med medlemsträffar på olika platser i landet, t e västsverige.

Brev

Fem av enkäterna har varit åtföljda av brev, vartill kommer ett brev utan enkätformuläret.

I det första brevet tas personregisterframtagningsupp och presenteras en idé om satsning på register som skall underlätta sökandet av svenska emigranter i USA. Ofta är det ju mycket svårt att komma vidare i USA även om man ur svenska emigrantuppgifter fått fram när och vart utvandringen skett. Personregister för svenskarna i de amerikanska folkräkningshandlingarna kompletterat i första hand med uppgifter ur de svenskamerikanska församlingsböcker som finns i Växjö föreslås.

Nästa brev är skrivet för en släktforskarclubb och däri sägs bl a följande "Vi (brevskrivarna) är för gamla för att lära oss om datorer. Medlemmarna i vår släktforskarclubb lär inte börja än i varje fall, släktforskning här är en hobby med ett par, tre år på nacken. Vi tycker SFN är rykande aktuell. Instruktiva artiklar från intressanta arkiv. Utblickar långt från Linköping, inte bara i Sverige utan ut i världen. Hur hinner Ni? Man blir glad varje gång SFN kommer. Och varje gång lär vi oss nya bra saker. Först läser vi tidningen sedan sätts den i pärm på biblioteket för släktforskarclubbens medlemmar".

Det tredje brevet kommer från en äldre dam, som har ett stort material från många års släktforskning. Hon ser stora svårigheter i att hinna med att redovisa hela sitt material. Hon har därför funderat på möjligheten att mata in materialet på data för att kunna lämna över det till nästa generation på ett mera lättillgängligt sätt än nuvarande kartotek erbjuder. I första hand försöker hon nu lära sig litet om datorer i släktforskningen och tycker att de två nummer av SFN, som hon läst varit mycket intressanta. "När man som jag arbetar ensam och råkat ut för att bli bosatt så oerhört långt bort från rötterna, så blir läsning av tidskrifter och böcker mycket viktig för en".

Ur det fjärde brevet citerar jag följande: Jag är imponerad av DIS aktivitet och entusiasm och beklagar samtidigt att jag själv inte har kunnat lämna bidrag till verksamheten så som jag velat. Låt mig skylla på tids-

brist än så länge. Kanske blir det bättring. Jag pensioneras om några år och då kommer jag säkert att avsätta en hel del tid både till datorn och släktforskning - och naturligtvis datorer och släktforskning i förening.

Jag vill gärna -- tyvärr bara rätt upp och ned och föga genomtänkt -- kommentera mina svar i medlemsenkäten:

Jag tror på användningen av datorer i släktforskningen och är övertygad om att allt fler kommer att dra nytta därav (Försök att få spridning av kännedomen om föreningens existens. Själv fick jag reda på att DIS fanns genom en ren slump, jag mötte NN. . . händelsevis på gatan och han informerade mig). Men det är inte bara släktforskarna som får nytta av om kyrkoarkivalier t e blir tillgängliga via datorer. För min egen del har släktforskandet tänt intresse för sockenhistoria och i de sammanhangen blir datorregister ovärderliga.

Jag använder f n minn ABC 80 med "diskmaskin" FD 2 plus "lillskrivaren" P40 för såväl registrering av släktforskningen (an- och stamtavlor) som för registrering av kyrkoarkivalier. Mina program tycks fungera, men jag är för feg för att i gnispridning åt dem, dels för att jag tror att kunniga datamänniskor kommer att flina åt dem, dels för att någon som ej är initierad i hur jag gör kan misslyckas. Jag återkommer nog så småningom - men då har säkert andra gjort program som är bättre.

Beträffande DIS verksamhet så anser jag att vi gör klokast i att koncentrera oss på en dator, ABC 80, som ju är den mikrodator, som är bäst anpassad för svenska förhållanden och som redan fått så stor spridning. Lämpligen kan föreningen beträffande rena datafrågor dra nytta av ABC-klubben och dess medlemsblad. Därigenom kan DIS i lugn och ro ägna sig åt datorhjälp i släktforskningen.

En egen databas vore väl toppen. Allt vad som föreslagits i medlemsenkäten borde finnas i en sådan.

Ur det sjätte brevet citerar jag följande: Då jag bara en kort tid varit medlem i föreningen, anser jag det vara bäst att i stället för ett fullständigt ifyllt enkätsvar skicka några spridda funderingar som frågorna i formuläret gett upphov till.

Först anser jag att föreningens namn är något missvisande. Att det innehåller termen "släkt" skulle kunna avskräcka en hel del personer som har litet vidare vyer med sin "forskning" än att bland sina anfäder i 7:e eller 8:e led hitta någon ... eller att möjligen komma tillbaka ända till den heliga Birgitta eller Karl den Store. Då jag första gången hörde talas om denna förening, slog jag för mig med båda händer; jag tyckte det lät alldeles för "inkrökt". Det var först sedan jag fått gå igenom de åtta första meddelandena som jag förstod att föreningens verksamhet är värd att få allt stöd just därför att den ju har dessa vidare vyer på sitt program. Jag fann stort intresse i vad man kan åstadkomma utöver det rena anletandet. Jag tror också att föreningen skulle kunna utöva ett avsevärt och välgörande inflytande i detta avseende: att genom renodlad släktforskning komma fram till vidare aspekter på vårt samhälls utveckling (medicinskt, demografiskt, ekonomiskt, socialt osv). - Svårigheten blir här naturligtvis att finna på ett bättre namn. Skulle man i stället kunna skriva "personforskning"? Men det stöter bl a på hindret att denna forskning också kan inriktas på geografiska områden, hemman, socknar o a. Termen "person- och ort-forskning" blir alldeles för klumpig. Den bästa lösningen blir kanske att trots allt bibehålla namnet men att på olika sätt markera de större sammanhang som föreningen vill verka för.

Som jag redan framhållit anser jag föreningens meddelanden i detta avseende vara en mycket intressant och stimulerande läsning, som ger åtskilligt att fundera över och att ta efter. Mycket viktigt tycker jag också det innehåll är som ger upplysning om vad man gör på andra håll, både i Sverige och utanför. Praktiska råd kan man heller inte få för mycket av. Skulle inte DIS kunna satsa på att bilda lokala klubbar, t e i Göteborg? Jag antar att föreningen skulle kunna vinna en hel del nya medlemmar genom att lägga ut litet reklam på landsarkiven. Jag har aldrig sett något sådant på Landsarkivet i Göteborg, som jag länge frekventerat, och som tycks vara prog-

ressivt inställt och positivt till föreningens verksamhet. Där har jag under årens lopp sett massor med reklam, inte så sällan av mindre betydelse.

En organisation med lokala klubbar skulle kunna tänkas ge större ekonomisk hjälp till föreningen. En lokalavdelning i Uppsala skulle kunna söka bidrag från Längmanska fonden, en i Stockholm från någon av Wallenbergsska fonderna och en i Göteborg från Hvitfeldtska inrättningen. Dylika fonder ger ofta företräde åt lokala initiativ. - Där emot fruktar jag att föreningen kommer att få svårighet med sina planer på att bland sina medlemmar och för Linköpings räkning skaffa fram en utrustning som ju bara kommer en relativt begränsad krets till godo.

Jag befarar också att föreningen tar sig vatten över huvudet genom vissa andra initiativ som framkommer i enkäten. Mina råd är: Låt frågan om egen databas ligga till sig. Likaså frågan om anknytning till andra databaser. Alla kommer att vilja ha hjälp, få kommer att kunna ge hjälp. Sak samma om förslaget att programkostnaden skulle inbakas i medlemsavgiften: alla kommer att begära samtliga program, även om de inte alls behöver dem. Årsavgiften måste då höjas så mycket att många som nu gynnar det goda initiativet kommer att dra sig tillbaka. Det uppkommer så en ond cirkel, där årsavgiften snart blir orimligt hög. Och dessutom: Ligger det verkligen i föreningens intresse att ha en stor mängd program liggande oanvända och okontrollerbara på diverse håll i vårt land och utanför? - Det borde i varje fall göras upp en ekonomisk beräkning för följderna av detta förslag.

Föreningen har redan på dessa få år hunnit så långt i sin utveckling att den behöver en period av konsolidering och effektivisering på sin nuvarande nivå, innan nya områden inmutas. Fortsätt att ge ut medlemsbladet på ungefär 100 sidor om året (4 häften á 25 sidor). Låt gärna innehållet bli ännu mer varierat, om detta låter sig göras utan alltför stora kostnader. Fortsätt att utarbeta nya program, en mycket värdefull hjälp för icke-initierade och en oundgänglig förutsättning för fortsatt arbete. Tag

också gärna nya kontakter som kan visa sig ge utbyte, t e med släktföreningar, hembygdsföreningar och andra samslutningar med lokal anknypning. Varför inte folkdanslag, folkloristiska föreningar, ja t o m skytteföreningar och idrottsföreningar? Skulle det bli möjligt att ge dessa lokala föreningar inbördes kontakter, vore det mycket värdefullt. Länens hembygdsförbund tycks brista avsevärt i det avseendet. - Ett fält där utbyte av "information" skulle vara särskilt nyttig är listorna över lokala forskare, helst uppgjorda efter intresseområde, tycks det mig.

Jag upprepar mitt råd: Konsolidera och effektivisera föreningen och dess verksamhet på den nuvarande nivån. Jag tror föreningen DIS har behov av det just nu.

Avslutning

Även om inte alla medlemmar besvarat enkäten och därmed osäkerhet råder om svaren är representativa för samtliga medlemmar har svaren givit ett gott bidrag till fortsatt diskussion om inriktningen av föreningens verksamhet.

Glädjande nog finns det bland medlemmarna redan flera som kommit igång med datoranvändning i släktforskningen. Det är dock fullt klart att både tillgång till dator, datorprogram och kunskap om användningen fortfarande utgör svårigheter för många. Program har nu kommit fram och bör täcka en del av behovet, men fortsatt programutveckling är nödvändig. Flera programmeringskunniga finns även utanför styrelsen. Problemet datortillgång måste också klaras på något vis. För att höja kunskapsnivån måste kurser ordnas på olika håll i landet och handledningar tas fram.

Frågan om databaser har väckt intresse. Förnyade försök bör göras för att med terminal ansluta till databasen i Umeå (och kanske även Stockholm). Här finns inga tekniska svårigheter - ABC 80 kan med modem användas som terminal. Har databasen effektiva sökprogram bör sökkostnaden inte heller bli särskilt stor. Telefonkostnaden kvarstår dock. En start på en egen databas i liten skala bör kunna göras på motsvarande sätt som ABC-klubben redan gjort.

Medlemsbladet behöver tydligen inte förbättras typografiskt. Beträffande

innehållet har framförts skilda åsikter. En praktisk fråga är hur man skall få fram material. Jag tar gärna in mera material från medlemmarna om kombinationen datorer och släktforskning. Hittills har inget sådant material fått stå tillbaka för mera allmänt släktforskningsmaterial. Jag tror att en fortsatt utveckling av datorfrågan måste ske med en mycket god kunskap om släktforskning i alla dess aspekter. Det är inte bara fråga om att skriva datorprogram. De måste också passas in i en behovsbild. Därför får vi inte isolera oss från släktforskningen i övrigt. Enkätsvaren visar också att många uppskattat denna allmänna del i medlemsbladet.

Glädjande är att flera medlemmar velat hjälpa till i föreningsarbetet. Kanske kan vi komma igång med verksamhet även i Stockholms- och Göteborgsregionerna?

Enkätsvaren har mycket övrigt att ge och fundera över. Än en gång varmt tack för all medverkan i vår enkät.

PO

+ + + + +

ERBJUDANDE TILL MEDLEMMARNA

För att alla medlemmar skall få närmare kunskap om vad man kan göra med DISGEN - programmen för den egna släkten, erbjuds envar att sända in uppgifter om den egna släkten omfattande max 30 individer, så skall vi försöka lägga in dem i datorn och köra fram an/släkttavlor samt person- och ortsregister. Sänd inga originalhandlingar. Komplettera gärna med en an/släkttavleskiss och ange proband eller anfader, som vi skall utgå ifrån.

Varje medlem får sända in en sådan omgång, vilken skall vara oss tillhanda senast 15 november 1982. Vi sänder sedan tillbaka uppgifterna så snart som möjligt - vi är inte så många här i Linköping och det kan därför ta viss tid. Bifoga frankerat kuvert för återsändningen. Ingen kostnad i övrigt.

Uppgifterna skall sändas till Björn

Johansson, adress: Vidingsjögatan 4,
58267 Linköping.

Finns några i Linköpingstrakten, som är villiga att hjälpa Björn i ovanstående projekt med att mata in uppgifter och göra körningar? Det ger ett utmärkt tillfälle att lära känna programmen. Ring eller skriv i så fall till Björn.

PO

+ + + + + + + + + +

ÅRLIG AVGIFT FÖR ATT FÅ FÖRA SITT MEDLEMSREGISTER PÅ DATOR

Från 1 juli gäller en ny datalag i Sverige. Enligt denna måste alla, som för personregister på dator ha en licens. Detta gäller oberoende av storlek på datorn. För personregister, som innehåller känsliga uppgifter, krävs dessutom tillstånd. Varje licens beläggs med en årlig avgift, som i år är 240 kr.

Licensplikten gäller inte personregister som förs för personligt bruk, s k privata register. Som exempel på sådana register anges ett register, som en person för över sina släktingar och deras födelsedagar. Ett sådant släktregister får föras utan licens och tillstånd. Den som för ett sådant släktregister är dock registeransvarig och skyldig följa vissa bestämmelser i övrigt i datalagen.

Licensplikten gäller alla medlemsregister som förs på dator. Om en ideell förening för sin medlemsförteckning på en hemdator måste licensavgiften på f n 240 kr betalas. Detta kan bli betungande för en förening med många medlemmar och låg årsavgift. För en förening med årsavgiften 5 kr betyder detta att 48 medlemmars avgifter erfordras bara för att betala licensen och därmed bidra till att finansiera datainspektionen. Alternativet är att gå tillbaka till de gamla manuella metoderna, vilket säkert i många fall gör att det blir svårt att få någon som åtar sig arbetet. Det kan vara svårt nog ändå att få någon som åtar sig föreningsarbete.

Det är bra för den utveckling som kan förväntas inom vår hobby att

licens ej behövs för personregister, som enbart förs för enskild persons räkning, vilket exemplifierats med släktregister. Det är utvecklingshämmande att införa en årlig avgift för att en ideell förening skall få ha sitt medlemsregister på dator. Det kommer säkert att medföra svårigheter för många föreningar. Skulle inte datainspektionens finansiering kunna ordnas på något annat sätt?

PO

+ + + + + + + + + +

TRADITION OCH FÖRÄNDRINGAR

Databasen i Umeå utger en skriftserie (på engelska) i vilken den i SFN nr 7 omnämnda boken "Time, Space and Man" var den första. I sommar fick jag nr 2 i serien "Tradition and transition".

Den nya skriften innehåller sex uppsatser, varav en av Christina Danell gäller databasen själv och dess arbete. De andra är demografiska studier varav en är baserad nästan helt på databasens egna i dator lagrade material. De demografiska studierna är följande.

- Kontroll, straff och återanpassning. En studie i församlingsmål i Sverige före 1850 av Jan Sundin.
- Barnadödlighet i ett föränderligt samhälle av A Brändström och J Sundin
- Dödlighet och dödsorsaker vid svenska järngruvor 1750-1875 av J Sundin och L G Tedebrand
- Svenska smeder på 1800-talet av J Sundin och L G Tedebrand.
- Hur började minskningen i antalet barn i familjerna av S Åkerman

Christina Danell säger i sin artikel bl a att " the material of the Data Base is available to all investigators". Hon berättar sedan i sju punkter hur man från databasen anser att ett samarbete med forskare/kunder skall kunna framskrida. I den fjärde punkten tar hon upp arbete med interaktiva program för att ta fram information om enskilda individer från det i

datorn inlagda kyrkboksmaterialet eller m a o att ansluta en terminal till datorn - vilket kan ske över telefon - och söka i det inlagda materialet. Det är denna möjlighet vi länge väntat på från släktforskarhåll. Om inte annat visar svaren på medlemsenkäten vilket intresse som finns.

Boken innehåller över 250 sidor och täcker områden som har stort intresse för släktforskarna.

FO

+ + + + + + + + + + +

ETT BESÖK PÅ ENGELSKA GF

av Elisabeth Thorsell

I somras gjorde jag ett besök i London i sällskap med en 11-årig son. Efter som jag är intresserad av internationell genealogi, var det lämpligt att planera in ett besök på engelska GF, Society of Genealogists. Jag skrev dit och talade om att jag tänkte komma och bad att någon skulle visa mig runt. Ett vänligt svar från bibliotekarien, mr Lawson Edwards, fick jag snart och allt var klart.

En dag i mitten av juni tog sonen och jag "undergrunden" till Gloucester Road, som är den närmaste stationen om man vill gå till 37 Harrington Gardens, där föreningens lokaler är belägna. Society of Genealogists är inhysta i ett typiskt engelskt tegelhus, smalt och högt, och med höga träpaneler i receptionen. Där väntade min ciceron, och vi började rundvandringen i ett rum på nedre botten. Där har de kortregister över biblioteket uppdelat i en avdelning med familjenamn och en topografisk avdelning. Den svenska avdelningen var mycket liten, kanske av förklarliga skäl, språket mm. I ett annat rum på bottenvåningen, kallat "room Farrer", fanns mängder av topografisk litteratur ordnad efter grevskap och även en del matriklar för flottan, armén och universitetet. Jag frågade efter herdaminnen, men det fanns tydligen inte.

På övervåningen fanns bägge de engelska adelskalendrarna, Debretts och Burke's, vilka innehåller ungefär samma uppgifter, samt diverse böcker om utländsk adel. I "room

Raglan" finns "Boyd's Marriage Index", som är en fantastisk samling av avskrifter ur vigselböcker från hela England perioden 1538 - 1837. Det är uppdelat i 25-års-volymer. Varje volym är sedan uppdelad i grevskap. De flesta grevskapen är sedan uppdelade i separata register över män och kvinnor. Hela registret anges täcka ungefär 12 % av antalet vigslar före 1837. Detta register var aktuellt för mikrofilmning. Det är helt unikt och enormt värdefullt, då det underlättar sökandet efter folk, om man bara vet ungefärlig levnadstid. I England finns varken husförhörslängder eller flyttningslängder. Här på övervåningen fanns också ett litet rum med ett par läsapparater och mormonernas Computer File Index av årgång 1981, omfattande ungefär 25 miljoner uppgifter. Ytterligare en trappa upp finns ett rum med tidskrifter av alla de slag; även svenska Släkt och Hävd. Tydligt är de engelska Family History Societies flitiga med att ge ut tidskrifter. Av dessa fanns en stor samling.

I källaren slutligen fanns det s k "Great Card Index", som omfattar ungefär 6 miljoner kort ordnade efter familjenamn. Korten kan innehålla ungefär vad som helst; data från kyrkböcker, släktböcker, vigsellicenser mm. Här nere fanns också det s k "members register", som innehåller medlemmarnas antavlor i några generationer. Antavlorna får de lämna in då de blir medlemmar. Antavlor utnyttjas så att namnen i "yttersta" generationen publiceras i "Genealogists Magazine". På det viset fungerar det ungefär som en släktforskarförteckning.

Bristen på folkbokföring i svensk mening i gångna tider har gjort att intresset för register av olika slag är mycket stort. Förutom förut nämnda register finns på Society of Genealogists en mängd andra register; t e Boyd's "Londoners". I det senare har man försökt registrera alla invånare i London under 1500 och 1600-talen. Alla dessa register vore ju naturliga att lägga på data och viss verksamhet med detta pågår. Min ciceron, som sysslade med att personregistrera Genealogists Magazine, var för datorer i släktforskningen. Han antydde dock att andra person-

er i ledande ställning inte var så pigga på det.

Föreningens bibliotek och samlingar är öppna för alla, men en viss avgift utgår; £ 2 för en timme, £ 4 för tre timmar, £ 6 för en dag och £ 7.50 för en dag och kväll. Medlem i föreningen kan man bli mot en inträdesavgift på £ 7.50 och en årsavgift £ 14 (om man bor mer än 25 miles från Trafalgar Square). För att bli medlem fordras rekommendation, antingen av annan medlem eller av en läkare, arbetsgivare eller annan trovärdig person. Om detta gäller även utlänningar vet jag ej.

Ett besök på engelska GF var en upplevelse, som jag gärna vill rekommendera alla, som gör en tur till London.

+ + + + + + + + +

EMIGRATIONSFORSKNING I VÄSTRA SVERIGE

Det är glädjande att intresset för emigrationsforskning har vaknat på flera håll. Det är också hög tid att ta vara på den muntliga traditionen kring emigrationen medan de ännu finns någon kvar som kan berätta. Många brev och foton kan komma att förstöras, därför att ingen längre känner personerna det rör sig om.

För Värmlands del kan vi nu i flera fall se att studiecirkel i släktforskning vid besök på Emigrantregistret får impulser att börja med emigrantforskning.

Man ser att släktforskning och emigrantforskning går hand i hand. De flesta släktforskare har en eller flera i sin släkt som emigrerat. Studiecirkeln i släktforskning blir ofta en sammansvetsad grupp, där man har gemensamt utbyte av forskningen och detta också när det gäller emigrantforskning.

Inom Järnskogs hembygdsförening arbetar sedan ett par år en emigrationscirkel och Emigrantregistret i Karlstad har fått ta del av det värdefulla material som de har samlat in. Det är brev, foton från både Sverige och Amerika, auktionsprotokoll mm. Detta material har bifogats till de person-

akter som Emigrantregistret har för varje emigrant och utgör nu en fin levnadsbeskrivning.

I Grums med omnejd har en grupp släktforskare i samarbete med fem hembygdsföreningar påbörjat emigrationsforskning. Även i Långserud och Rudskoga skall hembygdsföreningarna börja med emigrationsforskning i anslutning till sockenbeskrivningar.

I Melleruds kommun i Dalsland har det under året pågått emigrationsforskning i sju församlingar och till hösten skall det påbörjas även i de två återstående församlingarna inom kommunen. Intresset var stort redan i oktober förra året då Emigrantregistrets bildspel "Bryggan" visades. Bildspelet belyser den svenska emigrationen till Amerika och bakgrunden till denna. Kulturnämnden i Mellerud anordnade, med hjälp av cirkeldeltagarna en mycket fin utställning om emigrationen från denna bygd, Utställningen pågick från 4 juli till 14 augusti.

Emigrationen och orsakerna till den utgör en viktig del av en sockens historia. Denna forskning är till gagn för så väl den enskilde forskaren som hembygdsföreningen.

Emigrantregistret i Karlstad har utarbetat en studieplan till hjälp för dem som är intresserade av lokal emigrationsforskning.

Gunnel Kvarnström

+ + + + + + + + +

PRESSGRANNAR

Ett nytt föreningsblad har dykt upp denna gång. Det är "Roten", som ges ut av Skellefteåbygds Släktforskare.

Anbladet nr 11 juni 1982 innehåller bl a en historik över Wallinska gårdarna i Norrtälje och en del tidningsklipp gällande bl a föredrag som hållits i Norrtälje släktforskarförening och ett par klipp gällande emigrationsforskning - en konferens i Liksand i mars och den i Bengtsfors i april.

I sällskapet Ane Finnvedens medlemsblad Ane nr 15 från den 15 juni

tas frågan om ny organisation för släktforskarna i Sverige upp i anledning av mötet i Alvesta med 12 släktforskarföreningar i maj. En redovisning av vad man kom fram till på mötet sker, vartill kommer en intervju med sällskapetets konsulent. Denne hävdar varje släktforskarens frihet att forska som han själv vill och är rädd för en paraplyorganisation, där några få sitter och gör upp program över huvudet på forskarföreningarnas styrelser.

I MGF-Nytt nr 2 och 3 fortsätter serien "jag en släktforskare". I nr 2 är det Gudrun Jönsson från Sundsvall och i nr 3 Göran Berglund från Vasa som presenteras. I övrigt finner man föreningsnotiser. Man har gjort en utflykt till Örnsköldsvik och en till Galtströms bruk. En utflykt planeras till Vasa i Finland den 9 oktober. Föreningens kassör Karl Ivar Lundqvist har tagit fram ett personregister till Medelpads första dombok (1609-25). Man har haft en enkät över vad man vill skall tas upp i föreningen. Bouppteckningar har samlat flest röster - 14 st. Något längre ner på listan finner man datorhjälp i släktforskningen, som fått 6 röster.

I Hembygdsjournalen nr 13 juni 1982 ger Västerås släktforskarklubb genom Torsten Ekström en presentation av släktforskning - en populär hobby.

Första numret av Roten - Skellefteåbygdens släktforskarens föreningsblad har utkommit. Stig Henrik Viklund och Gunvor Viklund står för det redaktionella. I första numret börjar man försiktigt med att redovisa PASSM-serien, ges utdrag ur styrelse- och årsmötesprotokoll, har en spalt aktuella meddelanden samt en spalt lästips. 12 sidor i A5 format.

Släktforskaren nr 4 innehåller två artiklar - om Laxsjö skriftlag och om "häxor" i Älvdalen - vartill kommer en tabell med vars hjälp man kan räkna ut datum för sönn- och helgdagar. I redaktörens ruta tycker Anders Winroth att en bra början till ett riksförbund vore om alla släktforskarföreningar gemensamt kunde ge ut en tidskrift som skulle innehålla rena föreningsangelägenheter. Den skulle hålla reda på adresserna till föreningarna och recensera (referera?) de olika medlemstidningarna och andra publikationer utgivna av föreningarna. Han efterlyser sedan någon, som kan ställa

upp och medverka i förverkligandet.

Släkthistoriskt forum nr 2 har kommit och innehåller bl a en presentation av Svenskt Biografiskt Lexikon av Birgitta Lager-Kromnow. Håkan Skogsjö berättar om mötet i Alvesta i maj då släktforskningens organisation här i Sverige diskuterades. Baggiska släkten tas upp en gång till, nu av Hans Hansson. Nils Hård af Segerstad berättar om hur han hittade kvartermästare Isac Åkermans härkomst under rubriken "Då hade jag tur". GU femårsjubileum får sin del med bilder från festen. Elisabeth Thorsell berättar om släktforskar-kris i USA - där man fått problem med filmutlåningen p g a minskade anslag till det amerikanska riksarkivet. Det gäller riksarkivets filmer som lånats ut genom de 11 regionala arkiven. På förslag är bl a en privat firma skall överta utlåningen mot betalning - 15 å 25 kr per rulle. Riksarkivet har också haft sommarkurser för släktforskare, som måste inställas. Släktforskarföreningarna har sagt att de vill ta över kurserna - om riksarkivet ställer upp med lokaler - för att visa att de vill göra något för att hjälpa riksarkivet i dess svårigheter. Som vanligt finns också ett antal recensioner.

Släkt och Hävd nr 1-2 kom i maj. Den innehåller denna gång inga släktredogörelser förutom en som insänts av Håkan Skogsjö för att visa hur presentationen av en gårdssläkt kan utformas. Per Clemensson redovisar sin studie av besökarna vid landsarkivet i Göteborg och konstaterar bl a att handlingar ur kyrkoarkiven är helt dominerande i utlåningen och att efter kyrkoarkivalier är bouppteckningar, mantalslängder och domböcker i ordning populärast. Besökarnas ålder redovisas varav framgår att fördelningen över olika åldersgrupper är förvånansvärt jämn; det är ingen markant övervikt för pensionärerna även om det framgår att forskarintresset ökar med åldern. I övrigt finns en artikel om fastighetsböckernas betydelse för släktforskningen av Hans Gilllingstam och en om emigrationsforskning av Lars Göran Johansson. Kongressglintar från Salt Lake City lämnas av Henric Solibe. Om båtman institutionen i allmänhet och båtmännens förhållanden i synnerhet skriver Erik Svedin. Fem recension-

er finns liksom en översikt över tid- skriftslitteraturen, där man gjort ett urval av det som kommit in till GF. Skriften avslutas med den i förra num- ret av SFN nämnda diskussionen om dat- umskrivning.

Släkt och Hävd nr 3 kom nyligen. Den innehåller förutom några släktutred- ningar en artikel av L Ericson om Skrå- arkivalier som genealogiska källor och en längre artikel om den tyska staden Gotha och en ännu längre om ett fideikom- miss. Sju böcker recenserar.

Av Släktposten - Nässjöbygdens genea- logiska förenings organ har utkommit ett nytt nr 2 av årgång 4. I detta nr berättar Josef Rydén om en resa för att leta upp släkt i Amerika. Henry Renshult redovisar en förbundskonfe- rens i Nässjö 2-3 april för Riksförbund- et för hembygdsvård.

Södertäljeprobänden nr 32 kom i maj och nr 33 i september. Nr 32 innehåller bl a en recension av sista numret av Svenska Antavlor samt redovisning av hållna möten. Vårutflykten skulle gå till riksarkivet.

VSF-Nytt nr 3 och 4 har kommit. Till nr 3 fogades ett formulär för en släkt- forskarförteckning för Finland 1982. I övrigt får man bl a veta att emigrant- forskningsprojektet kommit upp i 622 blanketter med svar. Nr 4 innehåller huvudsakligen föreningsangelägenheter Bladet avslutas med att "Medlemsbladet blev inte så omfattande, men ni för- låter säkert, då vi tänker på den här- liga sommaren, som tagit all tid". Det är nog inte bara i Finland som som- maren tagit all tid.

PO

+ + + + + + + + + +

KORTA RAPPORTER FRÅN .....

LINDESBERG

Ett nytt fint bibliotek invigdes i Lindesberg den 8 maj. Det är stort och rymligt och upptar tre vånings- plan. Släktforskarna har i källar- planet 2 studieceller med en läs- apparat i varje. Filmer finns för Linde stads- och bergsförsamlingar, Näsby, Fellingsbro och Ramsberg - kyrkböcker och domböcker. Dessutom finns på film Nora domböcker 1611- 99. I biblioteket finns även Linde kommuns arkiv samt en del bruksarkiv.

Ulla Dalhammar.

VECKOSLUTSKURS I STOCKHOLMSOMRÅDET

Den 20 och 21 november ordnas en veckoslutskurs i datorhjälp i släkt- forskningen i Kärrtorp, strax söd- er om Stockholm. Inriktningen blir på "egna-slakten" - programmet DISGEN med praktiska övningar. Pro- grammet är inte helt klart ännu, men vi siktar på att starta kl 10.00 på lördag och hålla på till kl 16.00 på söndag.

Antalet deltagare är begränsat med hänsyn till antalet ABC 80, som finns tillgängliga. Kursavgiften är preliminärt satt till kr 200.- och inkluderar kaffe/te. Mat betal- ar var och en för sig liksom var och en får svara för sin övernatt- ning.

Inga förkunskaper krävs.

Anmälan insänds senast den 20 ok- tober till PO Bergman, Hjortron- vägen 89, 59054 Sturefors.

+ + + + + + + +

FÖRENINGENS EGEN DATOR

Som nämnts har föreningens första egna dator inköpts. Det blev en ABC 80 grundenhet med kassetband- spelare och bildskärm. Datorn skall användas vid programutveck- ling och i övrigt hållastillgäng- lig för medlemmarna, t e för re- gistrering. För att få komplet- terande utrustning till datorn - i första hand flexskiveutrustning och skrivare och ev modem och senare kanske flera datorer - går den pågående insamlingen nu in i sin andra etapp. Vi hoppas att många fler medlemmar vill komma med ett bidrag. Bidragen kan sät- tas in på föreningens postgiro- konto nr 14033-5. Märk talongen "Insamling till datorutrustning".

PO

+ + + + + + + + + +

PROGRAM FÖR ABC 80

Program till ABC 80 finns dels för att hålla reda på uppgifterna om den egna släkten och ta fram och skriva ut an- och släkttavlor och dels för registrering av personuppgifter ur arkivalier mm på kassetband (födelse-, vigsel- och dödlängder samt domböcker, bouppteckningar mm). Programmen för den egna släkten är ett helt programpaket, som kallas DISGEN. Prospekt finns. Beställning sker på särskild blankett som även innehåller en förbindelse att inte vidarebefordra programmen till tredje part vare sig i nuvarande eller modifierat skick. Kontakta sekr eller Lars Blomberg. Programmen levereras endast till enskilda personer som är medlemmar i DIS, ej till föreningar, myndigheter eller institutioner. Programbeskrivningar finns.

PO

+ + + + +

FÖRENINGENS SKRIFTER OCH FICHE

Släktforskning i nordvästra Skåne och datorn som medium av Karl Johan Roslund 25 kr

Personregister till Töftedal C1, 2 fiche 50 kr Töftedal C2, 2 fiche 50 kr Dals Ed C1, 4 fiche 100 kr

Beställning kan ske direkt på postgiroblanketten - postgiro nr 14033-5.

+ + + + +

MEDLEMSAVGIFTEN

I FÖRENINGEN ÄR 50 KR I ÅR (1982). Avgiften kan betalas in på föreningens postgiro nr 14033-5. För de - institutioner och liknande - som vill prenumerera är priset detsamma. Våra danska och finländska medlemmar uppmanas att använda postgirot - bankerna tar bra betalt för att lösa in checkar.

+ + + + +

FÖRENINGENS STYRELSE

Ordf Lars Blomberg sekr PO Bergman kassör Bo Wistrand övr ledamöter Björn Johansson Sören Jacobsson Sture Bjelkåker

+ + + + +

FÖRENINGENS ADRESS ÄR

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors. Tfn 013/52693.

I fråga om kurser tag direkt kontakt med Bo Wistrand, Löfsättersvägen 5, 58590 Linköping. Tfn 013/129040.

I fråga om datorprogrammen tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisivägen 111, 59062 Linghem. Tfn 013/70458.

Ifråga om erbjudandet att sända in max 30 individer för an/släkttavla, tag direkt kontakt med Björn Johansson, Vidingsjögatan 4, 58267 Linköping. Tfn 013/158831.

+ + + + +

BIDRAG TILL MEDLEMSBLADET

mottages tacksamt av sekr. Är det ingen som har något att rapportera om egen datorverksamhet eller har något att diskutera i anslutning till någon artikel? Nästa nummer planeras utkomma vid årsskiftet. Sista manusdag 15 november.

+ + + + +

Detta meddelande är utsänt 1982-09-23

UR INNEHÅLLET

Kursen i Linköping	2
Person- och ortsregister nu i DISGEN av Lbg	2
Erfarenheter från användning av DISGEN av Lbg	5
Dansk datorkurs för släktforskare	7
Genealogi och hemdator av Erresss	7
Mormcnregistren	10
Genealogisk demografi	10
Amerikansk tidskrift om släkt- forskning och datorer	11
Amerikanskt släktforskningsprog- ram för Apple II	12
Amerikanskt släktforskningsprog- ram för CP/M-maskiner	13
Standardprogram till antavla	14
Släktforskarkonferensen i Åsljunga	15
SVAR	19
Lyckat släktforskarmöte i Umeå och Lövånger	20
Finland är inte bara Helsingofrs av Leif Mether	20
Medlemsenkäten 1982	21
Erbjudande till medlemmarna	31
Årlig avgift för att få föra sitt medlemsregister på dator	32
Tradition och förändringar	32
Ett besök på engelska GF av Elisabeth Thorsell	33
Emigrationsforskning i västra Sverige av Gunnel Kvarnström	34
Pressgrannar	34
Korta rapporter från ... Lindesberg	36
Veckoslutskurs i Stockholmsom- rådet	36

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Adress: Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige

Copyright 1982: P O Bergman och DIS